

רשות ניירות ערך
ISRAEL SECURITIES AUTHORITY
מחלקת תאגידים www.isa.gov.il

עמדת סגל

עמדות סגל הרשות המובאות להלן הינן עמדות מקצועיות המשקפות החלטות ועמדות של הסגל בסוגיות הנוגעות ליישום דיני ניירות ערך. תוכן העמדות המפורסמות מנחה את הרשות והסגל בהפעלת סמכותם והציבור יוכל להשתמש בהן ולהחילן בנסיבות דומות.

עמדה משפטית מספר 105-25: קיצור הדוחות

כ"ח כסלו תשע"ג

12 דצמבר 2012

העמדה כוללת עדכונים מתאריך 27 בדצמבר 2015 ושוימונו באפור¹

א. מבוא

קיצור משמעותי של הדוחות התקופתיים הנו אחד היעדים שהציבה לעצמה רשות ניירות ערך במסגרת "מפת הדרכים"¹.

קיצור משמעותי ונכון של הדוחות מצריך תהליך. פעולה חד פעמית שחברות או הרשות ינקטו בה אינה מספיקה לשם כך.

נייר עמדה זה והדוגמאות הכלולות בו, מהווים את תחילתו של תהליך חשוב זה, אשר יתווספו לו רכיבים הכרחיים נוספים ובהם – שינוי תודעתי שעל הנהלות החברה, האחראים לדיווחי החברה, יועציהם המשפטיים ורואי החשבון המבקרים ליישם, הירתמות סגל הרשות לשם הטמעת הקיצור על ידי חברות, דיאלוג בין סגל הרשות ובין חברות, תיקוני חקיקה שיביאו לצמצום כפילויות ולהבהרות ופרסום דוגמאות נוספות לקיצור מעת לעת, על מנת לשתף את השוק בניסיון שנצבר ברשות.

רקע

בחודש ספטמבר 2011 פרסמה הרשות קול קורא בנושא קיצור הדוחות הכספיים. במסגרת זו נתבקשו הערות הציבור לבעיות שכיחות שנמצאו בדוחות הכספיים של תאגידים מדווחים:

- הכללת מידע לא מהותי, לרבות מידע שהיה מהותי בעבר וכעת שוב אינו מהותי ("שכבות גיאולוגיות"), וחזרה על מידע דומה מספר פעמים.

¹ http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile_7038.pdf

- אי בהירות הנובעת מאי הקפדה על הניסוח או מהתמקדות בצורה ובניסוח משפטיים ולא במהות עסקית ובמובנות הגילוי.

תגובות הציבור שיקפו הכרה בקיומן של בעיות עודף המידע ואי-מובנותו. בעיות אלו באות לידי ביטוי לעתים קרובות גם באריכות יתר של הדוחות, ומעיבות בסופו של יום על שימושיות הדוחות הכספיים.

הקול הקורא התמקד בדוחות הכספיים, אך הניסיון ותגובות הציבור מעידים כי בעיות דומות קיימות גם בשאר חלקי הדוח התקופתי והדוח הרבעוני.

בנייר זה יוצג מתווה לטיפול בבעיית עודף הגילוי והסרבול בדוחות. אף שמתווה זה נושא את השם "קיצור הדוחות", מטרתו לפתור מספר בעיות הנוגעות לשימושיות הדוחות, ולא להתייחס דווקא לאורכם. עם זאת, כאמור, דוחות ארוכים במיוחד מהווים בדרך כלל סממן לקיום הבעיות המתוארות לעיל.

לצד הניסיון לשפר את אופן יישום דרישות הגילוי, ממשיכה הרשות כחלק מעבודתה השוטפת לבחון באופן ביקורתי את הרגולציה בתחום הגילוי במטרה לצמצם את היקף הגילוי ולשפר את הרלוונטיות שלו. מאמץ משולב זה מיועד להשיג דוחות קריאים, מובנים וקצרים יותר, לרווחת המשקיעים והתאגידים המדווחים. כך לדוגמה, בד בבד עם פרסום מסמך זה מפרסמת הרשות הצעה לתיקון תקנות בנושא דיווח כספי. חלק משמעותי מהצעת התיקון מיועד לבטל דרישות גילוי בנושאים אשר הגילוי לגביהם מוסדר במסגרת תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים או שאינו הכרחי מסיבות אחרות. בנוסף, הרשות ממשיכה לקדם את פרויקט שיפור הדוחות, שהינו מהלך לטיפול רחבי לשיפור הוראות הגילוי בתשקיף ובדוחות התקופתיים והרבעוניים.

מהלכים אלו - שיפור הרגולציה בתחום הגילוי ופרויקט זה, שמטרתו שיפור יישום הוראות הגילוי מהווים יחדיו חלק משמעותי מיעדי הרשות כפי שהוצגו ב"מפת הדרכים".

הבעיות הכרוכות בעודף מידע ובאי-מובנותו תוארו בהרחבה במסגרת הקול הקורא. בתמצית, הדוחות אינם מטרה בפני עצמה אלא אמצעי לשם קבלת החלטות השקעה מושכלות. דוחות לא שימושיים אינם יכולים להשיג מטרה זו.

ההשלכות של גילוי עודף ולא מובן עלולות להיות חמורות: ראשית, מידע עודף בדוחות מקשה על המשקיעים לעשות בהם שימוש. שנית, במקרים בהם הדוח ארוך או קשה להבנה, עלול המשקיע לוותר על השימוש בדוח כולו או בחלקים ממנו, בבחינת אין לו עסק בנסתרות. לבסוף, המשקיע אף עלול לוותר באופן לא מודע על מידע חשוב, כלומר לקרוא את הדוח מבלי להבין כי חלק מהמידע הרלבנטי אינו מצוי בו או מבלי שיצליח להתמקד בפריטי הגילוי החשובים. במצב זה המשקיע מצוי באשליה כי כל המידע המהותי בידיו בעוד שאין אלו פני הדברים.²

² לעניין זה ולאסמכתאות בפסיקה בארה"ב, ראו בהרחבה את תיאור "buried facts" doctrine ב: Thomas L. Hazen, *Treatise on The Law of Securities Regulation*, Vol.4, 48 (6th ed., 2009). בין היתר נכתב שם:

ב. מתווה המהלך לקיצור הדוחות

בעיית אריכות ואי בהירות הדוחות אינה חדשה. כבר בשנת 2004 נוספה להוראות הדין דרישה מפורשת לתאר את עסקי התאגיד באופן נהיר ושאינו מעורפל ולהימנע מהעתקות ישירות ממסמכים משפטיים ומכפילויות מידע.³

כמו כן, בהודעה לחברות בנוגע לדוח התקופתי לשנת 2009 התייחס סגל הרשות בהרחבה לדרישה כי תאגידים יימנעו מהכללת מידע בלתי מהותי ומתיאורים בלתי מובנים.⁴

הקול הקורא ומסמך זה מהווים המשך ישיר לניסיונות קודמים אלו להביא לקיצור ומיקוד הדוחות. הרשות מצפה כי חברות ינקטו ביוזמתן הליך משמעותי לטיוב ולקיצור הדוחות בהתאם לעקרונות המפורטים במסמך זה.⁵ האחריות הראשית לעניין מוטלת על עורכי הדוחות ככלל ובפרט על הדירקטוריון, כגורם האחראי לאישור הדוחות. לצד זה, על רואי החשבון להידרש אף הם לנושא זה במהלך עבודת הביקורת. הציפיה היא כי כבר בדוח התקופתי לשנת 2012 יציגו התאגידים המדווחים שיפור ניכר באורך ובמובנות דוחותיהם. מתווה הפעולה המתואר בנייר זה הינו צעד ראשון להשגת שיפור משמעותי של הדוחות, לצד צעדים נוספים שיידרשו בהמשך.

סגל הרשות מעודד חברות המבקשות להגיש תשקיפים להקדים את מועד הפניה לרשות על מנת לאפשר די זמן להליך הקיצור אגב בחינת התשקיף. בנוסף סגל הרשות יירתם לטובת התהליך בדרך של מתן מענה לשאלות שונות שיתעוררו בתהליך קיצור הדוחות. ברם, אלו לא יוכלו להחליף את שיקול דעתה של החברה ואחריותה בעניין מהותיות המידע שנמסר על-ידיה בדוחות. יחד עם זאת, הרשות תביא בחשבון, במסגרת שיקולי האכיפה שלה, נסיבות של השמטת מידע שנבעה מהליך מסודר שביצעה הנהלת החברה בתום לב ותוך הפעלת שיקול דעת, לשם שיפור וצמצום הדוחות.

לצד הציפייה מתאגידים מדווחים לפעול לתיקון הליקויים המתוארים במסמך זה, בכוונת הרשות להקדיש משאבים ניכרים לטיפול בנושא, לרבות בדרכים הבאות:

"Technically accurate information can still be materially misleading if the significant facts are buried in the disclosure document and thus not readily apparent to the average reader".

³ ראו סעיף 40 לתוספת הראשונה לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוטת תשקיף - מבנה וצורה), התשכ"ט-1969; תקנות 4(ג), א8 ו-10(ד) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, ותקנה 3 לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.

⁴ הודעה לחברות מיום 10.2.2010, באתר הרשות: http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile_4688.pdf

⁵ ראו להלן בסעיף ד הצעות פרטניות לאופן התיקון.

1. בחינת איכות הגילוי במסגרת בדיקה של טיטות תשקיפים. ככל שאיכות הגילוי בטיטות התשקיף (ובדוחות אליהם מפנה התשקיף) תהיה גבוהה יותר, צפוי הליך בדיקת הטיטות לקראת מתן היתר להיות קצר יותר.
2. במסגרת בדיקות הדוחות המתבצעת באופן שוטף, יפנה סגל הרשות את תשומת לב חברות להיבטים של מובנות ואורך הדוחות ויבקש לבצע את התיקונים הנדרשים.
3. סגל הרשות עשוי לזמן מעת לעת חברות להליך מורחב של בדיקת הגילוי בדוחותיהן, על מנת לוודא כי אינו כולל עודף מידע או ניסוחים בלתי מובנים. הליך זה ייעשה בד בבד עם בדיקת הדוח התקופתי האחרון או טיטות תשקיף שהוגשה על ידי החברה. הבדיקה תעשה בשיתוף פעולה עם החברה ותכוון להשגת שיפור מקסימלי בהיבט ניפוי המידע המיותר ושיפור מובנות הדוח. השילוב בין ההיכרות לעומק של נציגי החברה ובין הניסיון הרחבי של סגל הרשות בבדיקת דוחות יכול להוביל לקיצורם תוך צמצום החשש של עורכי הדוחות מן האחריות הכרוכה בצמצום היקף הגילוי. בנוסף לכך, הצטברות דוגמאות של חברות שיעברו הליך כאמור, יסייעו לחברות אחרות בטיוב דוחותיהן.
4. על מנת שכלל החברות יפיקו תועלת מהליכי קיצור הדוחות המתוארים לעיל, הרשות תפרסם מעת לעת דוגמאות לקיצורים ושיפורים שונים שבוצעו על ידי חברות, וכן דוגמאות ממכתבי בדיקת דוחות וטיטות תשקיפים העוסקים בסוגיית עודף המידע בדוחות (מבלי לפרט את זהות התאגידים שלא בהסכמתם).

ג. הצעות ודוגמאות ספציפיות ליישום

להלן התייחסות כללית לאופן ההתמודדות עם כל אחת מהבעיות המתוארות בנייר זה, ואחריה טבלה המציגה דוגמאות והצעות ליישום במסגרת הדוחות התקופתיים. המדובר בדוגמאות בלבד שאין בהן כדי למצות את מכלול הפרטים לגביהם עשוי להידרש הליך של שיפור וקיצור הגילוי. כמו כן, כל הצעה צריכה להיבחן לגופה בשים לב לנסיבות הקונקרטיות של הגילוי.

1. הכללת מידע בלתי מהותי

כפי שהודגש בקול הקורא, דרישות הגילוי בדוחות כפופות לעיקרון המהותיות. תקנה 4(ג) לתקנות הדוחות (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 (להלן - "תקנות הדוחות") קובעת ביחס לכלל המידע הניתן על פי תקנות אלה כי "הפרטים בתקנות אלה יובאו, ככל שהם נוגעים לעסקי התאגיד ומהותיים להצגתם הנאותה"; תקנה 3(ב) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010 (להלן - "תקנות דוחות כספיים") קובעת כי "הפירוט הנדרש לפי תקנות אלה יובא בביאורים, זולת אם בנסיבות העניין אינו מהותי". IAS 1.31 קובע ביחס למידע הנדרש לפי התקנה החשבונאית הבינלאומית כי: "ישות לא נדרשת לתת גילוי ספציפי שנדרש על ידי תקן דיווח כספי בינלאומי אם המידע אינו מהותי".

על הנהלת התאגיד לבחון את המידע הנמסר על-ידו בראיית ציבור המשקיעים, ובמסגרת זו לבחון אם מדובר במידע העשוי להיות חשוב למשקיע סביר, ובאיזה אופן יוכל המשקיע לעשות בו שימוש. לאור ההבדלים בעסקיהם של תאגידים שונים, קשה להציג הנחיות כלליות בעניין זה. עם זאת, בטבלה המצורפת בהמשך מובאות דוגמאות ליישום עקרון המהותיות בקשר עם דרישות

גילוי שונות. בנוסף הרשות תפרסם מעת לעת דוגמאות לגילוי מתוך דיווחי חברות, או הצעות לגילוי אשר עשויות להתאים למגוון חברות.

2. כפילויות

בעיית הכפילות ניכרת במיוחד בכפילות בין חלקי הדוח השונים, כגון כפילות בין דוח הדירקטוריון ובין פרק תיאור עסקי התאגיד או בין הדוח הכספי ובין חלקיו האחרים של הדוח. בעיה זאת ניתנת לעתים לפתרון באמצעות ריכוז המידע במקום אחד ושימוש בהפניות.

בהיבט ההפניות, על החברה לאזן בין הקושי הנובע מהצורך לעבור לסירוגין בין חלקיו השונים של הדוח, או אף לפנות לדוחות אחרים, ובין המאמץ הכרוך בקריאה חוזרת של אותו מידע בחלקיו השונים של הדוח. בהקשר זה על החברה להביא בחשבון את אריכות המידע שניתן להשמיט, את מידת חשיבותו למשקיעים ואת נוחות השימוש וזמינות המידע אליו היא מפנה.

לנוכח העובדה שגילוי על פי תקני הדיווח הכספי הבינלאומי צריך להינתן במסגרת הדוחות הכספיים,⁶ המשמעות המעשית של הימנעות מכפילות בין הדוח הכספי ובין חלקים אחרים של הדוח, היא צמצום היקף המידע הניתן בחלקים האחרים של הדוח תוך הפניות לדוח הכספי.⁷ ברם, מקום בו הגילוי הנדרש בעניין מסוים במסגרת הדוחות הכספיים ובמסגרת חלקיו האחרים של הדוח אינו זהה, הרצון להימנע מכפילות עלול להוביל לבעיה של פיצול המידע באותו העניין בין חלקים שונים של הדוח.

סגל הרשות פרסם בעבר את הפתרון המוצע על ידו למצב זה במסגרת ההודעה לחברות: התאגידים רשאים לכלול את פריטי הגילוי הרלוונטיים הנדרשים בפרק תיאור עסקי התאגיד במסגרת הביאורים המתאימים בדוחות הכספיים, כך שהביאור יקיף את כל הגילוי הדרוש באותו נושא, הן זה הנדרש להיכלל בדוחות הכספיים, הן זה הנדרש להיכלל בתיאור עסקי התאגיד, ולבצע הפניה מדויקת וברורה לביאורים אלה.

יצוין, כי תאגיד הכולל באופן מרוכז בתוך הדוח הכספי מידע הנדרש להיכלל בחלקים אחרים של הדוח, עשוי במקרים מסוימים להקל בכך על עבודתו של רואה החשבון המבקר. על פי תקן ביקורת 75, על המבקר לקרוא את יתר חלקי הדוח התקופתי כדי להיות מודע לאי-התאמות בין הדוח הכספי ובין יתר חלקי הדוח התקופתי. הכללת מלוא המידע בנושא מסוים בביאורים לדוחות הכספיים מצמצמת את הפוטנציאל לסתירות ובכך עשויה לצמצם את היקף העבודה שנדרש רואה החשבון המבקר להקדיש לרכיב זה של עבודת הביקורת (במיוחד במקרים בהם המידע הנוסף זהה לזה שניתן לו גילוי ממילא במסגרת הביאורים).

⁶ לכלל זה ישנו חריג: IFRS 7.B6 קובע ביחס לגילויים הנדרשים לפי תקן זה בעניין סיכונים הנובעים ממכשירים פיננסיים, כי "הגילויים הנדרשים לפי סעיפים 31 - 42 יינתנו בדוחות הכספיים או ייכללו על ידי הפנייה צולבת מהדוחות הכספיים לדוח אחר, כמו סקירת ההנהלה או דוח על סיכונים שזמינים למשתמשים בדוחות הכספיים באותם מינוחים כמו הדוחות הכספיים ובאותה עת".

⁷ ראו לעניין זה את האמור בסעיף 1(ב) לתוספת הראשונה.

3. "שכבות גיאולוגיות"

חברות רבות עורכות את פרק תיאור עסקי התאגיד בדרך של עדכון שינויים בתיאור עסקי התאגיד של השנה הקודמת. חברה הנוקטת בדרך זו צריכה לוודא כי מידע מתקופות קודמות אשר אינו בעל ערך למשקיעים בתקופה הנוכחית יוסר מתיאור עסקי התאגיד. לדוגמא, במסגרת תיאור פעילות התאגיד והתפתחות עסקיו, על תאגיד להימנע מפירוט עסקי עבר שאין להם שום נגיעה לתקופת הדוח.

תופעה דומה לתופעת השכבות הגיאולוגיות יכולה להתקיים אפילו בתוך שנת הדיווח. כך לדוגמא, ישנן חברות הנוהגות במסגרת סעיף "אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך הדיווח" לכלול כל מידע שדווח בתקופות אלו כאירוע החורג מעסקי התאגיד הרגילים. לדעת הסגל, על התאגיד לבחון את מהותיות מידע זה בעיני המשקיע בתקופת פרסום הדוח הרלוונטי. לשם המחשה: אם בתקופת הדוח נחשף התאגיד לסיכון משמעותי (כגון תביעה משפטית, רגולציה מכבידה, סיכון סביבתי וכדומה), אשר אינו קיים עוד במועד הדוח הרלוונטי, סביר כי היקף הגילוי הנדרש בקשר לאירוע זה הינו מצומצם ביחס להיקף הגילוי שניתן כאשר היה התאגיד חשוף לסיכון זה. בדומה לכך, אם התאגיד התקשר בהסכמים במהלך השנה ועד תום השנה תנאי ההסכם שונו, על התאגיד לבחון באיזו מידה תיאור ההסכם המקורי מהותי למשקיע, או שדי לו בעיקר בהכרת המתכונת הסופית של ההסכם.

השמטת מידע אשר נכלל בעבר בדיווחי החברה

~~מן המקום לחזור בהקשר זה על הבהרה שניתנה בעבר על-ידי סגל הרשות, לפיה החובה להמשיך ולכלול מידע שנדרש על-ידי הרשות בתשקיף אינה חלה מקום בו אותו מידע חדל להיות מהותי למשקיעים.⁸ – סגל הרשות פרסם בעבר את החלטת סגל 105-20 אשר התייחסה לתאגידים מדווחים אשר נדרשו על ידי סגל הרשות לכלול מידע מסוים בתשקיף, אך לא חזרו וכללו אותו בדיווחים עוקבים. באותה החלטה הבהיר הסגל כי כל עוד לא השתנו הנסיבות ביחס למידע, על התאגידים המדווחים להמשיך ולכלול את פרטים אלה בדיווחים עיתיים עוקבים. מניסיון הסגל, החלטה זו הובנה שלא כשורה – תאגידים מדווחים הבינו כי יש להמשיך ולכלול את המידע שנדרש בתשקיף גם במקרים בהם המידע כבר אינו רלוונטי למשקיעים בבואם לקבל החלטת השקעה בתקופת פרסום הדוח (דהיינו – תוספת מידע זה אינה משפיעה על החלטות משקיעים במועד פרסום הדוח לעומת מצב שבו מידע זה לא היה נכלל). לאור זאת, החלטת סגל 105-20 האמורה מבוטלת.~~

ודוק – ביטול ההחלטה נובע אך ורק מהסיבה המתוארת לעיל. משמע, לגבי כל פריט מידע מסוים שנכלל בתשקיף, בין אם כתוצאה מדרישה של סגל הרשות ובין אם לאו, על תאגיד לשקול בדיווחים עוקבים את אותם השיקולים שהובילו את החברה לכלול או את סגל הרשות לדרוש לכלול את פריט המידע בעבר אך בהתחשב בנסיבות השוררות באותה העת. אם מסקנת הבחינה

⁸ החלטת סגל הרשות מספר 105-20, http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile_886.pdf, וההודעה לחברות

מיום 10.2.2010, http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile_4688.pdf.

היא כי מדובר במידע שעודנו מהותי ורלוונטי, יש להמשיך ולכלול אותו בדוחות העוקבים, ואם לאו – אין להמשיך ולכלול אותו.

4. ניסוח בלתי מובן

הכללים העיקריים לעניין ניסוח מובן ובהיר מפורטים בסעיף 40 לתוספת הראשונה לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת תשקיף – מבנה וצורה), התשכ"ט-1969 (סעיף "העברית בהירה"). תאגידים מדווחים נדרשים להקפיד לערוך את המידע בדוחות בשפה בהירה, תמציתית, פשוטה ומובנת, תוך יישום העקרונות המפורטים בסעיף האמור.

להלן טבלה הכוללת דוגמאות והצעות ליישום העקרונות הכלליים שתוארו לעיל במסגרת הדוח השנתי. המדובר בדוגמאות בלבד שאין בהן כדי למצות את מכלול הפרטים והפריטים לגביהם עשוי להידרש הליך של שיפור וקיצור הגילוי. כמו כן, כל הצעה והצעה צריכה להיבחן לגופה בשים לב לנסיבות הקונקרטיות של הגילוי.

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
פרק תיאור עסקי התאגיד				
פעילות התאגיד ותיאור התפתחות עסקיו	סעיף 2 לתוספת הראשונה לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת התשקיף –	כן	שכבות גיאולוגיות	בסעיף זה חברות כוללות לעתים קרובות מידע שאינו מהותי למשקיעים נכון למועד הדוח. לדוגמא, תיאורים מפורטים של שינויים בפרטי ההתאגדות, שינויים מבניים, הסדרי נושים, כינוס נכסים וכדומה בשנים קודמות, שאינם משפיעים עוד על הבנת עסקי התאגיד במועד הדוח, אינם נדרשים. כמו כן, אם חברה מכרה את כל פעילותה ומורקה במסגרת הסדר נושים, במהות מדובר בחברה חדשה, ולכן התיאור בנוגע לתקופות שקודם להסדר ולמירוק צריך להיות תמציתי ביותר.
	מבנה וצורה), התשכ"ט-1969 (להלן: "התוספת הראשונה")	לא	כפילות	<ul style="list-style-type: none"> התיאור במסגרת זו של פעילות התאגיד והתפתחות עסקיו נדרש להיות תיאור ראשוני של החברה ממעוף הציפור ואין צורך להתייחס בפירוט לנושאים ספציפיים המתוארים בהמשך הדוח במסגרת הגילוי הייעודי. לדוגמא, אם במסגרת הסדר שעברה החברה המתואר בסעיף זה נכללו תניות שונות הנוגעות להסכמים בין בעלי השליטה החדשים, החלפת נושאי משרה וכדומה, אין צורך לפרטן באריכות במסגרת זו מאחר שלנושאים אלו סעיפי גילוי ייעודיים בהמשך הדוח. במסגרת הגילוי לפי סעיף זה נכלל תרשים מבנה אחזקות של הקבוצה. לפיכך אין צורך לחזור בנפרד בצורה מילולית על שמות החברות בקבוצה ושיעורי האחזקה בהן.
			מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> אין צורך לציין ביחס לכל חברה בת את שנת התאגדותה, אלא אם לכך מהותיות מיוחדת. במסגרת תרשים מבנה האחזקות יש לכלול רק חברות מהותיות. אין צורך להתייחס לשינויים מבניים ומיזוגים שאין להם השפעה מהותית על עסקי התאגיד.
תחומי פעילות	סעיף 3 לתוספת הראשונה	לא	כפילות	חברה בעלת תחום פעילות אחד בלבד בדרך כלל מתארת אותו בתמצית כבר במסגרת סעיף "פעילות התאגיד ותיאור התפתחות עסקיו" ולכן אינה צריכה לכלול בנוסף תיאור קצר של תחום הפעילות לפי סעיף זה.
			מהותיות	על תיאור תחומי הפעילות במסגרת סעיף זה להיות קצר וארכו אינו אמור לעלות על היקף של פסקה אחת, שכן תיאור מפורט יותר נכלל במסגרת התיאור הנפרד של כל אחד מתחומי הפעילות.
השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו	סעיף 4 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> במסגרת פירוט ההשקעות בהון התאגיד אין צורך להתייחס לנושא אופציות לעובדים ולנושאי משרה ומימושן; מדובר בנושא שבמהותו נוגע לתגמול ולא להשקעות. יש לקבץ באופן סביר עסקאות נפרדות בלתי מהותיות. במסגרת סעיף זה אין צורך לפרט מידע לגבי הסכמים

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<p>לעשיית שוק.</p> <ul style="list-style-type: none"> אין צורך להתייחס במסגרת סעיף זה להנפקות או לעסקאות בחוב של התאגיד גם אם הוא ניתן להמרה להון אם המהות העסקית של ההנפקה אינה בעלת אופי הוני. אין צורך להתייחס במסגרת סעיף זה לפעולות שאינן משפיעות על סך ההון או מלמדות על תמחור החברה (כדוגמת איחוד/פיצול מניות או חלוקת מניות הטבה).
		לא	כפילות	<ul style="list-style-type: none"> במסגרת סעיף זה אין צורך לפרט לגבי הליכי האישור שננקטו ביחס לעסקאות בעלי עניין במניות התאגיד ככל שנדרשו אישורים כאמור (מקומו של גילוי כאמור במסגרת הגילוי בנושא אישור עסקאות במסגרת סעיף זה אין צורך לפרט הסכמים בין בעלי מניות שאינם התחייבויות לביצוע השקעות נוספות. מקומו של גילוי זה יכול שיהיה במסגרת הגילוי בנושא החזקות בעלי עניין. ככל שהמידע הנדרש בסעיף זה ביחס להשקעות בהון התאגיד נכלל בביאור ההון בדוח הכספי, ניתן להפנות לביאור חלף הכללת המידע.
		לא	מובנות	מומלץ שהגילוי בנושא השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו ינתן בצורה טבלאית.
חלוקת דיבידנדים	סעיף 5(א) לתוספת הראשונה, IAS	כן	מובנות	מומלץ שהגילוי בנושא דיבידנדים שחולקו ינתן בצורה טבלאית.
	1.107, סעיף 26 לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים ודוחות דשתיים) התשי"ע-2010 (להלן: "תקנות דוחות כספיים").	לא	מהותיות	המידע בנושא חלוקת דיבידנדים מכוח סעיף 5 לתוספת הראשונה נדרש ביחס לתאגיד בכללותו ולא ביחס לחברות בנות אף אם הן מהוות תחום פעילות.
מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של התאגיד	סעיף 6 לתוספת הראשונה - IFRS 8	לא	כפילות	במקומות שבהם הגילוי הנדרש לפי סעיף 6 לתוספת כלול בדוחות הכספיים ניתן להסתפק בהפניה לדוחות הכספיים.
התפתחויות בפעילות התאגיד	סעיפים 6 ו-7 לתוספת הראשונה וסעיף 10 לתקנות	לא	מובנות	על פי סעיף 6(ד) לתוספת הראשונה, על התאגיד להסביר את ההתפתחויות שחלו בכל אחד מהנתונים המתוארים בסעיף קטן (א) (נתונים כספיים נפרדים לכל תחום פעילות). תקנה 10 לתקנות הדוחות דורשת ניתוח דומה של התפתחויות בנתונים הכספיים של החברה, במסגרת דוח הדירקטוריון. תאגיד רשאי לפיכך לשלב את הגילוי

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
	הדוחות			הנדרש בהתאם לתוספת הראשונה יחד עם הניתוח במסגרת דוח הדירקטוריון. בדומה, התאגיד רשאי לשלב את הגילוי הנדרש לפי סעיף 7 לתוספת הראשונה בדבר השפעות מקרו-כלכלה יחד עם הסבריו בדוח הדירקטוריון ביחס להתפתחויות בתאגיד. במקרים אלו די בהפניה לדוח הדירקטוריון במסגרת פרק תיאור עסקי התאגיד.
תיאור סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים	סעיף 7 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> על פי סעיף 7 לתוספת הראשונה, על התאגיד לתת גילוי של מידע מקרו כלכלי אשר צפויה להיות לו השפעה מהותית על התאגיד. ניתן להקיש מהו היקף הגילוי הנדרש לפי סעיף זה מתקנה 36(ו) לתקנות הדוחות הקובעת בעניין אירוע או עניין החורגים מעסקי התאגיד הרגילים, כי לא נדרש גילוי ביחס ל"אירוע או ענין שהם מן המפורסמות, זולת אם יש להם השפעה מיוחדת על עסקי התאגיד". לעתים קרובות כולל תיאור הסביבה המקרו כלכלית מידע שהנו באופן טבעי "מן המפורסמות", שאין לחברה ידע עודף בעניינו. במקרים אלה יש להתמקד רק באירועים אשר יש להם או צפויה להיות להם השפעה מיוחדת על עסקי התאגיד. כך לדוגמא, ישנם תאגידים אשר תיאורו במסגרת תיאור הסביבה הכללית בדוחות לשנת 2011 את רעידת האדמה ביפן וההשפעות שהתגלו ממנה על הכלכלה העולמית. לדעת הסגל, גילוי כאמור נדרש רק אם לאירוע זה השפעה מיוחדת על התאגיד או על ענף הפעילות שלו (לדוגמא – אם התאגיד הינו ספק או לקוח של חברה יפנית שפעילותה נפגעה כתוצאה מרעידת האדמה). יודגש בנוסף כי אין להתייחס בגילוי לפי סעיף זה לאירועים שהשפעתם הקיימת או הצפויה על התאגיד אינה מהותית. כמו כן, על התיאור לפי סעיף זה להתמקד בהשפעות האירוע על החברה יותר מאשר באירוע עצמו. במסגרת הגילוי לפי סעיף זה יש להתייחס רק למגמות, אירועים והתפתחויות כלליים שהתרחשו או שנמצאים בשלבי התהוות. כך לדוגמא, אין צורך לנתח במסגרת זו השפעה אפשרית של התדרדרות עתידית אפשרית במצב הביטחוני בישראל. ניתוח מסוג זה עשוי במקרים המתאימים למצוא את מקומו במסגרת סעיף הסיכונים.
			כפילות	<ul style="list-style-type: none"> דרישת הגילוי לפי סעיף 7 לתוספת הראשונה דומה לזאת שבסעיף 9 לתוספת הראשונה. ההבדל ביניהן, כפי שהוסבר בהחלטה 105-15 הנו בכך שסעיף 7 מתייחס לתאגיד בכללותו ואילו סעיף 9 מתייחס לתחום פעילות. כמו כן, סעיף 7 דורש כימות או אמדן של השפעת אירועים והתפתחויות אם התאגיד כימת או אמד אותן. עם זאת, מאחר שאירועים והתפתחויות בעלי השפעה מהותית במשמעותם בסעיף 9 יהו מן הסתם אירועים או התפתחויות כאמור גם ביחס לסעיף 7, ממילא דרישת הכימות והאמדן תחול מבחינה מעשית גם ביחס לסעיף 9. אופן יישום תקנות אלו הינו זה: קודם לתיאור תחומי הפעילות יש להתייחס (מכוח סעיף 7)

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<p>רק לאירועים והתפתחויות שלדעת החברה השפעותיהם אינן מיוחדות לתחום פעילות מסוים (לדוגמא – חברה שפועלת בכמה תחומי פעילות, כולן באותה מדינה, ובאותה מדינה הייתה באותה שנה מהפכה שלטונית המערערת את יציבות המדינה) ואילו בסעיף 9 להתייחס לאירועים והתפתחויות המתייחסים לתחום פעילות מסוים.</p> <ul style="list-style-type: none"> במסגרת זו אין להתייחס לסעיפים שהתאגיד מפרט לגביהם במסגרת סעיפים ספציפיים אחרים.
תיאור עסקי התאגיד לפי תחומי פעילות	פרק 4 לתוספת הראשונה (כללי)	לא	כפילות	<p>במקרה בו יש לחברה כמה תחומי פעילות בעלי מאפיינים דומים (מצב זה שכיח לדוגמא כשתחומי הפעילות של החברה הם גיאוגרפיים), יש להימנע מחזרות מיותרות בתיאור תחומי הפעילות. במקרה זה ניתן לתאר בתחילה את המשותף למגזרים ולאחר מכן רק להוסיף את המידע השונה ביחס לכל תחום פעילות או לציין את כל המידע ביחס לתחום פעילות אחד ולהפנות אליו מתחום הפעילות השני. אפשרות נוספת היא להציג את תחומי הפעילות באופן מרוכז כך שבמסגרת כל סעיף ייכלל המידע בפילוח בין תחומי הפעילות (חלף חזרה ביחס לכל תחום פעילות על המידע הנדרש לפי סדר סעיפי התוספת הראשונה).</p>
		לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> לא כל סעיף המופיע בתוספת הראשונה כחלק מתיאור תחום פעילות רלוונטי לכל תחום ותחום. כשאלו פני הדברים, אין צורך לציין כל כותרת וכותרת המופיעה בתוספת הראשונה ולכתוב לגביה כי אינה רלוונטית לפעילות התאגיד אלא די בהתייחסות רק לאותם סעיפים הרלוונטיים לתחום הפעילות. תשומת הלב כי הוראות הגילוי בעניין נדלין להשקעה מציינות כי הוראות גילוי אלו באות חלף מרבית הוראות הגילוי מכוח הפרק הרביעי לתוספת הראשונה ולפיכך במקום שישומו הוראות גילוי אלו אין צורך לכלול את הגילוי שאותו הן באו להחליף.
		לא	שכבות גיאולוגיות	<p>יש לכלול תיאור של תחומי הפעילות של התאגיד, ובמיוחד בנוגע לפעילויות בשנים קודמות, בהתאם למהותיות התיאור נכון לתאריך הדוח. לדוגמא, התייחסות לתחום פעילות שנכון למועד הדוח הופסק צריכה להיות תמציתית ביותר ומכוונת להשלכות הפעילות המופסקת על עסקי התאגיד לאחר הפסקת הפעילות; ביחס להכנסות והוצאות חד פעמיות משנים קודמות שאינן מהוות חלק מהבנת המגמה בחברה די בהתייחסות תמציתית בלבד המסייעת לקורא להבין כי מדובר באירוע חד פעמי ואין צורך בפירוט רחב ביחס לאירוע כשלעצמו. האמור לעיל נכון לא רק להפסקת תחום הפעילות אלא גם למקרים שבהם תחום הפעילות נהפך לבלתי מהותי קודם לפרסום הדוח (לדוגמא – חברת מו"פ שלאחר תאריך המאזן נכשלה בניסוי והפסיקה את פיתוח המוצר שבו מתעסק אותו תחום פעילות). במקרה זה על התאגיד לתאר את תחום הפעילות בצורה תמציתית בדומה לתיאור השקעה שאינה עולה כדי תחום פעילות.</p> <p>יובהר, כי במקרים של הפסקת תחום פעילות או הפיכתו לבלתי מהותי</p>

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				יש כמובן לכלול במקומות הרלוונטיים בדוח הסבר לנסיבות וסיבת הפסקת התחום או הפיכתו לבלתי מהותי וכן תיאור של השפעות תהליך זה על החברה.
מידע כללי על תחום הפעילות	סעיף 9 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> לפי סעיף 9 לתוספת הראשונה, על החברה למסור מידע כללי על תחום הפעילות בין היתר בהתאם לעניינים המפורטים בסעיף. חברות רבות כוללות מידע כללי על תחום הפעילות אשר לא ברורה הרלבנטיות שלו לציבור המשקיעים. יש להקפיד להימנע מגילוי כאמור ולהתמקד בפריטי מידע העשויים לסייע למשקיע בעניין החלטות השקעה ביחס לחברה. לדוגמא - ביחס לפעילות נדל"ן יזמי - אין צורך בתיאור מפורט מאד של כל מערך ההתקשרות עם לקוחות והליווי הבנקאי. בנוסף אין צורך לתאר מידע שהינו מן המפורסמות. לדוגמא, במצב שבו המשקיע המצוי מודע לתחליפים הקיימים למוצרי החברה. המידע על שינויים שחלו בעניינים שונים המופיעים בסעיף נדרש ביחס לשינויים שחלו בתקופות הדוח ואין צורך להתייחס לשינויים שחלו בעבר הרחוק. לדוגמא אין צורך להתייחס לכך שבעשורים האחרונים עושים שימוש בשיטות טכנולוגיות שונות מאשר אלו שנעשה בהם שימוש בעשורים קודמים.
		לא	כפילות	<ul style="list-style-type: none"> מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד - ביחס למידע הנדרש לפי פסקה (2) לעניין מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים - מומלץ ליתן את הגילוי לפי סעיף זה יחד עם הגילוי שניתן לפי סעיף 29 לתוספת הראשונה. שינויים בהיקף פעילות וברווחיות - במקרה בו יש לתאגיד תחום פעילות אחד בלבד, הגילוי לפי פסקה (3) בעניין שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו נכלל בתיאור בדוח הדירקטוריון ולכן לא נדרש גילוי נוסף במסגרת זו. ספקים וחומרי גלם - מומלץ לשלב את המידע הנדרש בהתאם לפסקה (7) בעניין שינויים במערך הספקים וחומרי הגלם לתחום הפעילות יחד עם הסעיף בנושא חומרי גלם וספקים בהתאם לסעיף 23 לתוספת הראשונה. תחרות - מומלץ לשלב את הגילוי לפי פסקה (10) לעניין תחרות יחד עם הגילוי שניתן לפי סעיף 16 לתוספת הראשונה.
מוצרים ושירותים	סעיף 10 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> לעניין סעיף זה, מוצרים שונים אך בעלי מאפיינים עסקיים (כגון: התועלת שמפיקים לקוחות החברה מהמוצר) זהים נחשבים למוצר אחד ואין צורך לתארם בנפרד. לדוגמא, חברת תכנה לא תתייחס לכל תכנה ותכנה המפותחת על ידה אלא לסוגי התכנות לפי מאפייניהן. אם אין לכך מהותיות מיוחדת לניתוח עסקי החברה, אין צורך לתאר את תהליך הייצור של מוצרי החברה.

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
			מובנות	במקום בו תמונה או תרשים עשויים לסייע להבין את מהות המוצר, מומלץ לכוללם.
פילוח הכנסות מוצרים ושירותים	סעיף 11 לתוספת הראשונה ו-IFRS 8.32	לא	כפילות	אם החברה גילתה את כל המידע הנדרש בנושא זה במסגרת הדוחות הכספיים, יכולה היא להסתפק במסגרת תיאור עסקי התאגיד בהפניה לדוחות הכספיים.
לקוחות	סעיף 13 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> תאגיד אשר לאור מאפייני פעילותו, נושא הלקוחות אינו מהותי עבורו אינו נדרש להתייחס לסעיף זה. תיאור מאפייני ההתקשרות של התאגיד עם לקוחותיו נדרש בהתאם לתקנה ביחס ללקוחות מהותיים. לפיכך, אלמלא שיש לכך מהותיות מיוחדת לניתוח מצבו העסקי של התאגיד, אין צורך לתאר את ההסכמים הסטנדרטיים של התאגיד עם לקוחותיו הרגילים. כך לדוגמא, אין צורך להתייחס במסגרת סעיף זה לאמצעים להבטחת מקדמות ששולמו על ידי לקוחות (כגון לפי הוראות החוק בעניין מכירת דירות) או להוראות הנוגעות לאחריות לליקויים (כגון אחריות קבלן לתיקון ליקויי בניה). במסגרת תיאור אופי הקשרים ומאפייני ההתקשרות עם לקוח מהותי יש להתייחס לעניינים בעלי מהות עסקית, דהיינו שיש להם השפעה על תזרימי המזומנים מהלקוח או על הסיכונים הנוגעים ללקוח אך למעט אם יש לכך מהותיות מיוחדת, אין צורך להתייחס לתנאים סטנדרטיים בהסכמים עם הלקוח כגון ביטוחים וערבויות.
שיווק והפצה	סעיף 14 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> תאגיד אשר לאור מאפייני פעילותו, שיווק והפצה אינם מהותיים עבורו אינו נדרש להתייחס לסעיף זה. לעניין תיאור הסכמים עם משווקים, יש ליישם את ההנחיות המובאות להלן לעניין תיאור הסכמים מהותיים.
צבר הזמנות	סעיף 15 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	תאגיד אשר לאור מאפייני פעילותו, נושא צבר הזמנות אינו מהותי עבורו אינו נדרש להתייחס לסעיף זה.
תחרות	סעיף 16 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	במסגרת תיאור תנאי התחרות ואופן ההתמודדות עם תחרות אין צורך לתאר גורמים המשפיעים על התחרות שהינם מן המפורסמות. כך לדוגמא אין מקום לציין באופן סתמי כי המחיר או איכות המוצר הינם גורמים המשפיעים על המעמד התחרותי.
כושר ייצור	סעיף 18 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	גילוי בנושא זה הינו מהותי רק כאשר קיים רף מקסימלי לייצור אשר אותו החברה אינה יכולה לעבור או שהיא יכולה לעבור אותו אך ורק באמצעות פעולות מהותיות לאותו תחום כגון קבלת אישורים או השקעות הוניות מהותיות.

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
רכוש קבוע	סעיף 19 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> ייתכנו מצבים בהם לחברה אין רכוש קבוע מהותי ובמקרים אלה אין צורך במתן גילוי לפי סעיף זה. מצב זה שכיח לדוגמא בחברות ששוכרות את משרדיהן בסכומים בלתי מהותיים בראייתן. כמו כן, אין לכלול גילויים כגון אמירה שתמית לפיה בבעלות החברה רכבים, מחשבים ותוכנות מחשב וכו', שכן גילויים מסוג זה כשלעצמם אינם מועילים למשקיע. לעניין תיאור הסכמי שכירות, יש ליישם את ההנחיות המובאות להלן לעניין תיאור הסכמים מהותיים.
			מובנות	מומלץ לכלול את הגילוי בדבר משרדי החברה ומקרקעין אחרים (ככל שהגילוי מהותי לתאגיד) בצורה טבלאית. לדוגמא טבלה שבה העמודות הינן: מיקום, שטח, שימוש והגבלות על זכויות.
מחקר ופיתוח	סעיף 20 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	הגילוי לפי סעיף זה מתמקד בפעילות המחקר והפיתוח של החברה בתקופות הדוח. לפיכך, אין צורך לפרט במסגרת זו את הטכנולוגיות והידע שפיתחה החברה בעבר ואשר המוצרים והשירותים אותם היא מספקת בהווה מבוססים עליהם, אלא אם מידע זה מהותי להבנת עסקיה של החברה.
נכסים מוחשיים	סעיף 21 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	סעיף 21 דורש פירוט רק ביחס לנכסים בלתי מוחשיים עיקריים. נכסים בלתי מוחשיים נחשבים ל"עיקריים" אם לדעת החברה הם אלו מהווים רכיב מרכזי בהתמודדות עם תחרות קיימת או עתידית, או שאילו לא היו בבעלותה, תוצאותיה היו שונות באופן מהותי. כמו כן, גם אם נכס בלתי מוחשי הינו מהותי לחברה, יש להתייחס לפרטים הנדרשים בסעיף רק אם הם מהותיים, כך לדוגמא - אין צורך לפרט בדבר עלויות רישום פטנט אם מדובר בעלויות שאינן מהותיות.
הון אנושי, תגמול לעובדים ותשלום מבוסס מניות	סעיף 22 לתוספת הראשונה; תקנות 21 ו-29א(4) לתקנות הדוחות; IFRS; 2.44-51 IAS; 24.17 תקנות 27 ו-20 תקנה 41 לתקנות דוחות כספיים	כן	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> אימונים והדרכות - על פי סעיף 22 לתוספת הראשונה, במסגרת הגילוי בעניין הון אנושי יש להתייחס גם להשקעות התאגיד באימונים והדרכה. לדעת הסגל, למעט במקרים מיוחדים בהם יש לאימונים והדרכה חשיבות או עלות יוצאת דופן, על הגילוי בנושא זה להיות מצומצם ולהצביע אם לעובדים הכשרה מספקת. מצבת עובדים - תשומת הלב להוראה בסעיף לפיה יש להתייחס לשינויים במצבת העובדים רק אם הם מהותיים. כמו כן, במסגרת ההתייחסות לשינויים במצבת העובדים אין צורך לפרט כל נושא משרה שעזב או הצטרף לחברה במהלך תקופת הדוח, אלא אם הייתה לכך מהותיות מיוחדת; לדוגמא, במקרה בו נעשה שינוי מבני או במקרה בו הוחלפה רוב השדרה הניהולית של התאגיד. כמו כן, אין צורך לתאר במסגרת זו את הרכב ההנהלה הבכירה. תגמול נושאי משרה - בנוגע לנושאי משרה שאינם מפורטים בתקנה 21א(1) או (2) לתקנות הדוחות אין צורך במידע נפרד ביחס לתגמולי כל נושא משרה אלא נדרש מידע מרוכז בלבד.

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<ul style="list-style-type: none"> • תיאור הסכמי אופציות – במסגרת תיאור הסכמים להענקת אופציות להנהלה יש לתאר רק את עיקרי ההסכם ואין צורך לתאר תנאים סטנדרטיים כגון התאמות סטנדרטיות למחירי מימוש. • תגמול והטבות לבעלי עניין - בגילוי בעניין תגמול והטבות לבעל עניין לפי תקנה 41 לתקנות דוחות כספיים יש להתייחס רק לבעל עניין בתאגיד ואין צורך להתייחס לבעלי עניין בחברות קשורות. • תאגיד שהיבט ההון האנושי בו אינו מהותי (כגון תאגיד הפועל באמצעות קבלני ביצוע חיצוניים או בפעילות שאינה נדרשת כמעט לכוח אדם) יתייחס במסגרת זו להנהלת התאגיד בלבד. • הטבות וטיבם של הסכמי העסקה – במסגרת ההתייחסות לנושא זה במסגרת הגילוי בפרק תיאור עסקי התאגיד אין צורך לתאר תנאים סטנדרטיים (למשל, תנאים מקובלים שבהם ניתן יהיה לסיים הסכמים ללא הודעה מראש, מחויבויות שמירת אמונים וסודיות, עילות לפיטורים ללא זכאות לקבלת פיצויים) של הסכמי העסקה של העובדים או תנאים הנובעים מכוח הוראות החוק הכלליות שאינן בעלות השפעה מיוחדת לתאגיד. • אין צורך במסגרת תיאור עסקי התאגיד לתאר את הדין בעניין תגמולי עובדים הקיים במדינות בהן החברה פועלת, אם היא נוהגת בהתאם לדין המקומי והוא אינו חושף אותה לסיכונים. • במקום שבו נכלל תרשים של המבנה הארגוני אין צורך לחזור ולהסביר באופן מילולי את המבנה הארגוני אלא אם מהות הרכיבים במבנה הארגוני אינה ברורה מהתרשים. • מדיניות תגמול - במסגרת הגילוי בתיאור עסקי התאגיד אין צורך לפרט בדבר מדינות התגמול (מכוח הוראות חוק החברות) של התאגיד. • תשלום מבוסס מניות – במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים אין צורך בפירוט בנפרד בדבר ההוצאה שהוכרה בגין תשלום מבוסס מניות לעובדים (שאינם אנשי מפתח בהנהלה) אם אינה מהותית ביחס להוצאות השכר.
	כן	כפילות		<ul style="list-style-type: none"> • תגמולים לנושאי משרה - אין צורך לחזור ולתאר במסגרת תיאור עסקי התאגיד את תנאי העסקה של נושאי משרה אשר מתוארים בהרחבה בפרטים הנוספים בהתאם לתקנה 21 לתקנות הדוחות או בביאורים לדוחות הכספיים בהתאם לתקנה 41 לתקנות דוחות כספיים, אלא ניתן להסתפק בהפניה לגילוי לפי תקנות אלו. • תשלום מבוסס מניות - אין צורך לכלול את הגילוי בדבר תשלום מבוסס מניות הן בפרק תיאור עסקי התאגיד והן

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<p>בביאורים לדוחות הכספיים, אלא ניתן להסתפק בגילוי הנדרש בהתאם ל- IFRS 2 (יחד עם תקנה 41 לתקנות דוחות כספיים) הממצה את דרישות הגילוי בנושא זה (תוך הפניה מתיאור עסקי התאגיד).</p> <ul style="list-style-type: none"> • תשלום מבוסס מניות לאנשי מפתח ניהוליים - אין צורך לתאר את ההסכמים לתשלום מבוסס מניות של אנשי מפתח ניהוליים ("הסכמי אופציות") הן בגילוי בהתאם ל- IFRS 2 (ביאור תשלום מבוסס מניות) הן בגילוי בהתאם ל IAS 24 (ביאור צדדים קשורים), אלא ניתן לכלול את תיאור ההסכמים רק באחד מביאורים אלה ולהפנות מן הביאור האחר. • שיפוי, פטור וביטוח - אין להתייחס לנושאי פטור, שיפוי וביטוח במסגרת זו. ההתייחסות לכך היא במסגרת הגילוי בפרטים הנוספים לפי תקנה 29א(4) לתקנות הדוחות. • תנאי כהונה והעסקה של בעלי שליטה – אם המידע נכלל במסגרת הגילוי בעניין תגמול נושאי משרה, אין צורך לחזור עליו במסגרת הגילוי בעניין עסקאות בעלי שליטה לפי תקנה 22 לתקנות הדוחות, אף אם מדובר בעסקה עם בעל שליטה או שבעל השליטה יש עניין אישי בה. • הסכמי ניהול – אם ההסכמים מתוארים במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים, מוצע לכלול את כל המידע הנדרש לגביהם בביאורים, וביתר חלקי הדוח בהם נדרש מידע לגבי ההסכמים להסתפק בהפניה לדוחות הכספיים. • שיפוי וביטוח – יש להימנע מכפילות בנושא זה (גילוי הן בדוחות הכספיים והן בפרטים הנוספים). • סיום יחסי עובד מעביד - במסגרת הגילוי בתיאור עסקי התאגיד אין צורך לפרט בדבר התחייבויות החברה בקשר לסיום יחסי עובד מעביד, שכן הגילוי בנושא זה נכלל בדוחות הכספיים.
		כן	מובנות	מומלץ שהמידע בנושא תגמולים, ובפרט הקצאת אופציות יינתן במידת האפשר בצורה טבלאית.
חומרי גלם וספקים	סעיף 23 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> • ככלל, אין דרישה לפי התקנה לתאר הסכמים עם ספקים אלא רק את צורת ההתקשרות עמם. תיאור רחב יותר של הסכמים עם ספקים נדרש רק אם לכך מהותיות מיוחדת (כגון הסכמי בלעדיות של החברה להפצת מוצרי ספק). במקרה זה יש ליישם את ההנחיות המובאות להלן לעניין תיאור הסכמים מהותיים. • הגילוי הנדרש בנוגע לספקים בהתאם לסעיף הינו גילוי ספציפי לעניין ספקים עיקריים. לפיכך, למעט במקום שבו יש לכך מהותיות מיוחדת לא נדרש תיאור כללי של ספקי החברה.

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
השקעות	סעיף 25 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	תשומת הלב לכך שלפי התקנה חובה לתאר במסגרת זו רק השקעות מהותיות.
			כפילות	<ul style="list-style-type: none"> אם המידע הנדרש מתואר בביאורים לדוחות הכספיים, לדוגמא תחת תיאור נכסים פיננסיים זמינים למכירה מהותיים, מומלץ לרכז גם מידע נוסף ביחס להשקעות אלו שמופיע בפרק תיאור עסקי התאגיד יחד עם המידע שבדוחות הכספיים ולהסתפק בהפניה מן תיאור עסקי התאגיד לדוחות הכספיים. במסגרת הגילוי לפי סעיף זה אין לתאר השקעות בתחומי פעילות של החברה. השקעות אלו יש לתאר במסגרת תיאור תחומי הפעילות.
מימון	סעיף 26 לתוספת הראשונה; סעיף 30 לתוספת הראשונה (בהתאם לעמדה משפטית מס' 104-15 בנושא אירוע אשראי בר דיווח); התוספת השמינית לתקנות הדוחות; IFRS 7.31; 17 ו-21 לתקנות דוחות כספיים-	לא	כפילות	<ul style="list-style-type: none"> מידע בנושא הלוואות מהותיות – אם הלוואות מהותיות מתוארות בביאורים לדוחות הכספיים, מומלץ לרכז גם מידע נוסף ביחס להלוואות אלו שמופיע בפרק תיאור עסקי התאגיד יחד עם המידע שבדוחות הכספיים ולהסתפק בהפניה מן תיאור עסקי התאגיד לדוחות הכספיים. מידע הנדרש לפי התוספת השמינית לתקנות הדוחות בנושא תעודות התחייבות – אם הגילוי ניתן במסגרת דוח הדירקטוריון (שלא בדרך של הפניה לדוחות הכספיים), וקיים מידע נוסף ביחס לתעודות ההתחייבות שהתאגיד נדרש לגלותו במסגרת פרק תיאור עסקי התאגיד, מוצע שמידע זה יכלול יחד עם המידע בדוח הדירקטוריון. כמו כן, אם מידע לגבי תעודות התחייבות של התאגיד, שהתאגיד נדרש לגלותו במסגרת תיאור עסקי התאגיד או דוח הדירקטוריון (כגון דירוג תעודות ההתחייבות) נכלל בביאורים לדוחות הכספיים, ניתן להסתפק בהפניה לביאורים חלף תיאור המידע בתיאור עסקי התאגיד או בדוח הדירקטוריון. אם מבנה המימון של החברה ברור מתוך הדוחות הכספיים אין צורך לתאר את מבנה המימון של התאגיד במסגרת הגילוי בתיאור עסקי התאגיד לפי סעיף 26 לתוספת הראשונה.
		כן	מובנות	<ul style="list-style-type: none"> תיאור תניות פיננסיות - במסגרת תיאור תניות פיננסיות המלוות הסכמי הלוואה נוהגים תאגידיים רבים לכלול תיאור מפורט של התניות ביחס לכל הלוואה והלוואה. במקרים מסוימים, התייחסות לכלל ההלוואות מתאימה יותר ומבהירה בצורה יותר טובה את היחסים שבהם צריכה החברה לעמוד. כך לדוגמא, במקרים בהם ישנם תנאים או תניות פיננסיות החלים ביחס לכל הלוואות החברה, נוח יותר למשתמש כי אלו יוצגו באופן כללי לפני פירוט ההלוואות וביחס לכל הלוואה מהותית ספציפית יתוארו בנפרד רק

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<p>התניות המיוחדות לה. כמו כן ביחס לתיאור תניות פיננסיות יש ליישם את העקרונות הכלליים המפורטים בנוגע לתיאור הסכמים לעניין מהותיות ומובנות. לדוגמא, חברה קבעה תניה פיננסית לפיה יחס פיננסי לא יהיה נמוך מכפי שהיה ביום 31.12.01. בדוחות ליום 31.12.02, מועיל יהיה יותר למשקיע כי החברה תציין שלפי התניה הפיננסית אסור ליחס הפיננסי לפחות מ- X (הנתון שחושב על פי דוחות 31.12.01) מאשר להעתיק את התניה החוזית ולהותיר למשקיע לחשב בעצמו את דרישת התניה הפיננסית.</p> <ul style="list-style-type: none"> • תיאור שעבודים ובטחונות - בעיית הניסוח המשפטי וחוסר המובנות נפוצה מאד במסגרת תיאור שעבודים ובטחונות. יש להקפיד לתאר את הבטחונות והשעבודים באופן מובן למשקיע ולא בדרך של העתקת הסכמים. • תיאור טבלאי - את המידע ביחס להלוואות המהותיות המתוארות על ידי החברה מומלץ להציג בצורה טבלאית הכוללת את המידע הרלוונטי ביחס לכל הלוואה. הוא הדין לגילוי בעניין מסגרות אשראי, שעבודים ואמות מידה פיננסיות. לשם כך ניתן להיעזר בטבלאות שפורסמו על ידי סגל הרשות בטיטת מתווה חקיקה בנושא מימון ונזילות⁹ ובמסמך הצעות חקיקה בעניין שיפור הדוחות שפורסם להערות ציבור.¹⁰ כמו כן, תשומת הלב לכך שעל הגילוי הייעודי למחזיקי תעודות התחייבות להיות במתכונת טבלאית כנדרש בהתאם לתוספת השמינית לתקנות הדוחות.
		כן	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> • תיאור הסכמים - במסגרת תיאור הסכמי הלוואה והעמדת אשראי מהותיים כנדרש בהתאם לעמדה משפטית מס' 104-15 בנושא אירוע אשראי בר דיווח, אין לכלול התייחסות לכל פרט הנוגע להלוואה או להסכם העמדת האשראי אלא רק לפרטים מהותיים. לדוגמא, בדרך כלל אין צורך להתייחס להוראות בהסכמי הלוואה הנוגעות לעדכוני מידע אשר התאגיד נדרש למסור למלווה במהלך תקופת הלוואה. • השקעות – תיאור מדיניות ההשקעה של החברה וניהול הסיכונים שלה אין מקומו בסעיף המימון אלא תחת סעיף הגילוי הרלוונטיים (כגון בפרק סיכוני השוק בדוח הדירקטוריון ובביאורים לדוחות הכספיים). • ערבויות שעבודים ובטחונות – יש לתן גילוי לפרטים בדבר שעבודים ובטחונות רק ככל שהם מהותיים להבנת מצבו הפיננסי של התאגיד או לחשיפתו לסיכוני אשראי. כמו כן, אין צורך לפרט ערבויות בנקאיות סטנדרטיות שהעמיד התאגיד לצורך הבטחת תשלום חובותיו (כגון LC) אלא אם

⁹ http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile_5756.pdf

¹⁰ http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile_5756.pdf ו http://www.isa.gov.il/Legislation/Proposed%20Legislation/2233/Documents/Simplifying_Reports.pdf

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<p>יש בכך כדי לסייע להבנת סיכון האשראי של התאגיד. בדומה לכך, במסגרת סעיף המימון בתיאור עסקי התאגיד אין צורך להתייחס לערבויות שאינן מהוות חלק מהחוב הפיננסי (כדוגמת ערבות ביצוע).</p> <ul style="list-style-type: none"> • תיאור הלוואות מהותיות - בחינת המהותיות כוללת גם את עיקרון הרלוונטיות. לפיכך לא נדרש תיאור מפורט של תנאי הלוואות שנפרעו נכון למועד פרסום הדוח אלא ככל שהדבר נדרש לצורך ניתוח תזרים המזומנים העתידי של התאגיד. כמו כן על התיאור להתייחס לתנאים הנוכחיים של הלוואה ואין צורך לפרט כל שינוי שחל בעבר ביחס לתנאי הלוואה אם אין לכך מהותיות מיוחדת. • מימון תוך קבוצתי – ככלל, במסגרת הגילוי בתיאור עסקי התאגיד לא נדרשת התייחסות לערבויות ולהתחייבויות הדדיות של חברות הקבוצה.
מיסוי	סעיף 27 לתיאור עסקי התאגיד, IAS ; 12.79-88 תקנה 38 לתקנות דוחות כספיים.	לא	כפילות	<p>דרישות הגילוי במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים בהתאם לתקינה הבינלאומית ותקנות דוחות כספיים עונות ככלל על דרישות הגילוי לפי התוספת הראשונה ולכן לא נדרש גילוי בנפרד בנושא זה במסגרת פרק תיאור עסקי התאגיד, אלא ניתן להסתפק בהפניה לדוח הכספי. ככל שהחליט תאגיד למסור גילוי נוסף בנושא מיסוי, מומלץ לרכז גילוי זה בדוחות הכספיים.</p>
		כן	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> • בתיאור משטר המס במדינות השונות שבהן פועלת החברה אין בהכרח צורך להתייחס לכל מדינה ומדינה, ודי להתייחס למדינות שמשטר המס שלהן משפיע מהותית על הוצאות וחשיפות המס של החברה. • במסגרת תיאור חקיקה או שינויים בחקיקה בתחום המס יש לתאר רק היבטים שלהם השפעה מהותית על התאגיד בתקופת הדיווח. כך לדוגמא, אין צורך לתאר את החקיקה בנושא מיסוי בתנאי אינפלציה שהייתה נהוגה בעבר אלא אם לכך מהותיות מיוחדת להבנת דוחות התאגיד בתקופת הדוח. באותם מקרים שבהם לחקיקה או לשינויים בה השפעה מהותית, יש לתאר את החקיקה באופן שיאפשר להבין את השפעותיה על תוצאות החברה. • את הגילוי בדבר שיעורי המס החלים על החברה מומלץ להציג באופן טבלאי תוך הימנעות מפירוט שמות החוקים הרלוונטיים והליכי החקיקה הקשורים אליהם. טבלה כאמור תתייחס לשיעורי המס בתקופת עבר ובתקופות עתידיות (אם נקבע שיעור מס עתידי שונה) לפי החקיקה בתוקף למועד הדוח (וככל שהדבר מהותי לאור ההשפעה על יתרות מס נדחה תתייחס גם לשיעורי המס שהיו צפויים בתקופות עבר). במקום בו גילוי זה נכלל בתיאור מס תיאורטי אין לחזור עליו בנפרד. • יש לתאר פטור או הקלה במיסים רק אם הם מהותיים לתוצאות התאגיד. במקרה זה יש לתאר את הפטור או את

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				ההקלה בצורה שתאפשר למשתמש להבין את השלכות הפטור או ההקלה על סכומי המס שצפוי התאגיד להידרש לשלם.
			מובנות	<ul style="list-style-type: none"> את הגילוי בנושא משטר המס החל במדינות בהן החברה פועלת מומלץ לכלול באופן טבלאי. לדוגמא בטבלה שהעמודות בה הן: המדינה; שיעור המס; שיעור המס שנובע מ"העלאת" הרווח על ידי חלוקתו כדיבידנד; יתרת הפסדים להעברה; כללי קיזוז הפסדים וכיוצא בזה. את המידע בדבר הפסדים להעברה מומלץ לכלול בטבלה בעלת העמודות להלן: סוג ההפסד (בהתאם לדיני הקיזוז החלים עליו); הפסד שבגינו הוכר נכס מס נדחה; הפסד שבגינו לא הוכר נכס מס נדחה.
סיכונים סביבתיים	סעיף 28 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	במסגרת הגילוי בנושא זה נוהגות חברות רבות לתאר סיכונים סביבתיים אשר לא עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד (לדוגמא – חשיפה לדרישה להתקנת מסננים בעלויות לא מהותיות החברה). תשומת הלב לכך שהדרישה בסעיף היא ביחס לסיכונים סביבתיים אשר יש להם או צפויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד.
מגבלות ופיקוח פעילות התאגיד על	סעיף 29 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> תיאור רגולציה - במסגרת הגילוי בנושא זה נוהגות חברות רבות לתאר בהרחבה כל סוג רגולציה הרלוונטי לתאגיד אף אם אינו מהותי לחברה מבחינה עסקית או מבחינת עלויות יישום ואינו יוצר לה חשיפות משמעותיות. במקרים מסוג זה די באזכור קצר של תחומי הרגולציה החלים על החברה והציות להן. פירוט רחב של הוראות הרגולציה והפיקוח נדרש מקום בו הן משפיעות באופן מהותי על תוצאות החברה – למשל בתחומי התקשורת או הפיננסים. הצעות חקיקה – בעת הערכת מהותיות הצעות חקיקה לתאגיד לשם קביעת היקף הגילוי ביחס אליה, ניתן להביא בחשבון לצד ההשפעה הצפויה של דבר החקיקה גם את הסבירות שהצעות החקיקה תאושר (לדוגמא בהתחשב בהיות ההצעה הצעת חוק ממשלתית או פרטית). תיאור רישיונות והיתרים - חברה המחזיקה ברישיונות ובהיתרים יכולה להסתפק בציון עובדה זו ואינה נדרשת לציין את התנאים להחזקתם, אלא אם כן עשויות להיות לעצם העמידה בתנאים אלו השלכות מהותיות על החברה (למשל, במקרה בו קיימות דרישות הון או נכסים מהותיות).
		כן	מובנות	בעיית הניסוח הבלתי מובן נובעת פעמים רבות מהעקת מידע מתוך הוראות רגולציה. בדרך כלל אין להעתיק את הוראות הרגולציה כלשונן, אלא לנסחן בצורה מובנת תוך דגש על המהות העסקית, ועל השלכות הרגולציה על התאגיד.
הסכמים מהותיים	סעיפים 30 ו-31 לתוספת	לא	כפילות ומובנות	הסכמים המתוארים במסגרת סעיף הסכמים מהותיים מתייחסים בדרך כלל לאירועים או עניינים המתוארים בחלק אחר של הדוח.

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
והסכמי שיתוף פעולה	הראשונה תקנה 20 לתקנות דוחות כספיים			כתוצאה מכך, במקרים רבים, חלק ניכר מהמידע המתואר ביחס להסכם מתואר במקביל במסגרת תיאור העניין או האירוע אלו מתייחס ההסכם. במקרה זה יש מקום לאחד את שני התיאורים, ולהפנות מסעיף הסכמים מהותיים לתיאור ההסכם. לדוגמא, איחוד תיאור הסכמים ביחס לניהול מיזם משותף, יחד עם תיאור המיזם המשותף.
		לא	כפילות	<ul style="list-style-type: none"> במסגרת תיאור הסכמים מהותיים בפרק תיאור עסקי התאגיד יש להתייחס רק להסכמים מהותיים שאינם משתייכים לעניין אשר לגביו סעיף גילוי ייעודי. כך לדוגמא, אין לתאר במסגרת זו הסכמי ניהול, הסכמים בין בעלי עניין, כתבי שיפוי ופטור, הסכמים עם ספקים ומפיצים וכדומה אלא להסתפק בהפניה למקום שבו הסכמים מהותיים אלו מתוארים. אם הסכמים מתוארים בדוחות הכספיים בהסכמים מיוחדים בהתאם לתקנה 20 לתקנות דוחות כספיים או במסגרת פרטים נוספים ביחס לחברות מוחזקות, אין לתארם בנפרד במסגרת תיאור עסקי התאגיד אלא לרכז את כל המידע ביחס להסכמים אלו במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים. <p><u>בהקשר זה יצוין, כי לדעת הסגל, חברה המתארת את אותה ההסכם או עניין מורכב אחר כמה פעמים בחלקיו השונים של הדוח, עלולה להוביל לכך שהמשתמש יסתפק בקריאת התיאור במקום אחד בלבד. לכן, אי ריכוז מכלול המידע לגבי הסכם או עניין כאמור במקום אחד עלול להוביל לחסרון בידיעת הקורא.</u></p>
	כן		מובנות	אי הבהירות בתיאור נובעת פעמים רבות מהעתקת המידע ממסמכים משפטיים. בדרך כלל אין מקום להעתיק הוראות מן ההסכמים כלשונן, אלא לתארם בצורה מובנת תוך דגש על המהות העסקית והשלכות ההסכמים על התאגיד.
	כן		מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> במקרה בו התאגיד המדווח מחזיק במספר חברות, במקרים רבים הסכמים תוך קבוצתיים בין החברות להעברת משאבים או לפעולה במשותף אינם מהותיים בראיית המשקיע בתאגיד המדווח, שכן מבחינתו הסיכונים והסיכויים הנובעים מהסכמים אלו ביחס לכל חברה מתקזזים. על החברה לבחון לפיכך את מהותיות הגילוי בראיית משקיע בתאגיד המדווח. אין צורך לפרט תניות וסעדים סטנדרטיים המקובלים בהסכמים המיועדים להגן על זכויות הצדדים ולמנוע את חשיפתם לסיכונים, כגון הוראות לעניין העברת מידע בין הצדדים, הוראות לעניין הגנה על זכויות קניין רוחני של הצדדים להסכם וכדומה. אדרבא, דווקא במקום שבו תניות מקובלות אינן קיימות והדבר יוצר סיכון לחברה, יש צורך

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<p>בגילוי בעניין זה.</p> <ul style="list-style-type: none"> על תיאור של הסכם מהותי להתמקד בחלקי ההסכם שיש להם השלכות על תקופות הדוח ועל תקופות עתיד. אין צורך לתאר את חלקי ההסכם המשליכים על תקופות קודמות אלא רק ככל שהדבר נדרש להבנת ההקשר. כך לדוגמא, חברה שרכשה לפני שנים נכס בתמורה לתשלום תמלוגים על פני תקופת זמן ארוכה, צריכה במסגרת תיאור ההסכם להתמקד רק בהשלכות חובתה לשלם תמלוגים ולא בתיאור תנאי עסקת הרכישה.
הליכים משפטיים	סעיף 32 לתוספת הראשונה; IAS 92 – 37.84; תקנה 18 לתקנות דוחות כספיים.	כן	מהותיות ושכבות גיאולוגיות	<ul style="list-style-type: none"> תשומת הלב כי סעיף 32(ג) לתוספת הראשונה קובע רף מהותיות מיוחד לגילוי בעניין תביעות משפטיות, ולכן אין צורך לתאר במסגרת תיאור עסקי התאגיד תביעות משפטיות שאינן עומדות ברף. יודגש כי רף מהותיות זה בא להקל ולא להחמיר מעבר לרף המהותיות הרגיל. מכאן שחברה שהוגשה נגדה תביעה העונה על רף המהותיות הקבוע בסעיף 32(ג) אך אינה עונה על רף המהותיות הכללי לדעת החברה, אינה נדרשת לתת את הגילוי לפי הסעיף האמור. בתיאור הליך משפטי מהותי, אין לתאר פרטי מידע שאינם מהותיים. כך לדוגמא יש להימנע מלתאר כל שלב ושלב בהליך הפורמלי המשפטי, כשאינן לדבר חשיבות בהבנת הסיכון או הסיכוי של החברה כתוצאה מהליך זה. תיאור של פרטים לא מהותיים בהקשר זה נובע לעתים מנטייה להעתיק מידע מדוחות קודמים או מ"מכתבי תביעות" שהוכנו על-ידי היועצים המשפטיים לצורך הדוחות. כמו כן, הגילוי הנדרש צריך להיות הגילוי הרלוונטי למועד פרסום הדוח. כך לדוגמא, אם במהלך השנה החברה הייתה חשופה לתביעה משפטית אשר במועד פרסום הדוח כבר אינה קיימת (למשל בדרך של דחיית התביעה או פשרה שאינה מהותית לחברה), על התיאור להיות תמציתי ביותר ולהתמקד בתוצאות ההליך.
		לא	כפילות	<ul style="list-style-type: none"> אם החברה התייחסה בדוח הכספי לתביעות משפטיות באופן פרטני (שלא בקיבוץ עם תביעות אחרות), אין היא נדרשת להתייחס לתביעות אלו במסגרת תיאור עסקי התאגיד, ובלבד שתכלול בדוח הכספי גם את המידע הנוסף הנדרש בהתאם לתקנות, שאינו נדרש בהתאם ל- IAS 37: שם בית המשפט או המוסד שבהם תלויים ומתנהלים ההליכים, אופי או סוג הצדדים המרכזיים בו וכן את דבר קיומו של עניין אישי של דירקטור או של נושא משרה בהליך ככל שקיים. במסגרת תיאור הליכים משפטיים תלויים בפרק תיאור עסקי התאגיד יש להתייחס להליכים משפטיים מתנהלים ואין צורך להתייחס לסוגי הליכים פוטנציאליים לחברה מסוגה של החברה (זאת, מבלי לגרוע מהצורך לתאר הליך

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				שלמיטב ידיעת התאגיד, רשות שהוקמה על פי דין שוקלת, בוחנת או מתכננת לנקוט כלפיו). תיאור כללי של סוגי תביעות שאליהן חשופה החברה מקומו בסעיף הסיכונים (אם הסיכון מהותי לחברה).
		כן	מובנות	מומלץ לתאר תביעות משפטיות בצורה טבלאית. לדוגמא, בטבלה שעמודותיה הן הצדדים, סכום התביעה, מהות התביעה וסיכוי התביעה. לדוגמא ראו הדוחות הכספיים לשנת 2012 של חברת בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ.
יעדים ואסטרטגיה עסקית	סעיף 33 לתוספת הראשונה	לא	מהותיות	במסגרת סעיף זה יש לכלול רק אסטרטגיה בעלת תוכן קונקרטי ולא אמירות כלליות כגון שאסטרטגיית החברה היא להתפתח ולהתרחב.
אזורים גיאוגרפיים	סעיף 38 לתוספת הראשונה; IFRS 8.33	לא	כפילות	אם החברה נתנה גילוי בנושא זה במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים בהתאם להוראות IFRS 8, יכולה היא להסתפק בהפניה מתיאור עסקי התאגיד לדוח הכספי ¹¹ ובלבד שתשלב בדוחות גם את המידע שנדרש מכוח התקנות ואינו נדרש מכוח IFRS 8. מוצע כי במסגרת הדיון בגורמי סיכון בפרק תיאור עסקי התאגיד יתייחס התאגיד גם להשפעת הפיזור הגיאוגרפי על חשיפתו לסיכונים כמפורט בסעיף 38(ג) לתוספת הראשונה, וכן יסביר במסגרת דוח הדירקטוריון את ההתפתחויות שחלו בנתונים הכספיים לפי מגזרים גיאוגרפיים, כאמור בסעיף 38 לתוספת הראשונה.
גורמי סיכון וסיכוני שוק	סעיף 39 לתוספת הראשונה; התוספת השניה לתקנות הדוחות; IFRS 7.31-42 תקנה 14 לתקנות דוחות כספיים	לא	כפילות	<ul style="list-style-type: none"> סיכוני שוק - ביחס לסיכוני שוק ישנו גילוי ספציפי במסגרת דוח הדירקטוריון והדוחות הכספיים. לכן אין צורך לפרט מידע לגבי סיכוני שוק במסגרת הדיון הכללי בסיכונים בפרק תיאור עסקי התאגיד, ודי באזכור הסיכון והפניה למידע שבדוח הדירקטוריון או בדוח הכספי. סיכוני אשראי - בנוגע לסיכוני אשראי, ניתן להסתפק בהפניה מפרק תיאור עסקי התאגיד לגילוי בדוחות הכספיים. במקרה כזה, אם לסיכון האשראי השפעה בינונית או גדולה על התאגיד, יש לכלול בתיאור גם התייחסות למדיניות התאגיד ביחס לטיפול בסיכון זה. דוח בסיסי הצמדה וניתוחי רגישות – ניתן להסתפק בהפניה מדוח הדירקטוריון למידע בביאורים לדוח הכספי, אם הם כוללים את המידע הנדרש על פי התוספת השניה לתקנות הדוחות.

¹¹ ראו לעניין זה סעיף קטן (ד) המורה בפירושו על האפשרות להפנות בהקשר זה לדוחות הכספיים.

ההערה	סוג הבעיה	רלוונטי לדוחות הכספיים	מקורות הגילוי	נושא
<ul style="list-style-type: none"> • סיכוני מקרו - ביחס לסיכוני מקרו שמתוארים תחת סעיף גורמי סיכון בפרק תיאור עסקי התאגיד, יש לעשות שימוש באותם עקרונות שמתוארים לעיל ביחס לתיאור סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים. כלומר, יש לתאר סיכוני מקרו בעלי השפעה מיוחדת על התאגיד, במובחן מסיכוני מקרו בעלי השפעה על פעילות כל או רוב התאגידים בישראל. כך לדוגמא, תאגיד שפעילותו אינה באזור קו התפר ואינה חשופה מבחינה אחרת באופן מיוחד לסיכון הביטחוני של מדינת ישראל, אינו נדרש לציין סיכון זה כסיכון מקרו. • ניתוחי הרגישות לסיכוני שוק - אם השינוי הקיצוני ביותר שאותו היה על החברה לנתח במסגרת ניתוח רגישות מסוים אינו חושף את החברה לסיכון מהותי, אין צורך לכלול ניתוח רגישות זה. בנוסף, ביחס למידע השוואתי, אין צורך לכלול ניתוחי רגישות מלאים לתום השנה הקודמת אלא אם קיים שוני מהותי במאפייני החשיפות לגורמי שוק בין השנה הקודמת ובין שנה זו. אם לא קיים שוני מהותי די בציון עובדה זאת. • תיאור מילולי וכמותי - אין צורך לתאר באופן מילולי סיכונים אשר מהותם ברורה מניתוחי הרגישות וממדיע הכמותי. כך לדוגמא, ציון יתרת התחייבויות בריבית קבועה לעומת יתרת התחייבויות בריבית משתנה בדרך כלל מספק כדי להבין את הסיכון התזרימי (מהתחייבות בריבית משתנה) וסיכון שווי הוגן (מהתחייבות בריבית קבועה) אף ללא הסבר מילולי נלווה; טבלת בסיסי הצמדה מספקת להבנת החשיפה המאזנית לסיכוני שוק וכיוצא בזה. החשיבות של הגילוי המילולי הינה בעיקר בהתייחסות לתיאור מדיניות התאגיד ביחס לסיכונים אלו (לדוגמא – תיאור מדיניות ניהול סיכון העולה מתוך המידע הכמותי). • פירוט שערים ומדדים - אין צורך לפרט במסגרת התייחסות לסיכונים את שערי החליפין והמדדים בפועל שהיו במהלך השנה אלא אם החברה עושה במסגרת הדוח שימוש בנתונים אלו כדי להסביר את תוצאותיה. • טבלת בסיסי הצמדה וניתוחי רגישות - במקום שבו תוצאות ניתוח רגישות בביאורים לדוחות הכספיים של הרווח והפסד והון החברה לסיכוני שוק ברורות מתוך טבלת בסיסי ההצמדה (לדוגמא מקום שבו החברה מחשבת את השפעות שינוי המדד באופן של הכפלת היתרה הצמודה למדד שבטבלת בסיסי הצמדה בשינוי המדד), אין צורך לכלול את ניתוח הרגישות. • דוח רבעוני – בדוח הדירקטוריון לתקופת ביניים יש להתייחס לחשיפה לסיכוני שוק ולדרכי ניהולם רק אם חלו בהם שינויים מהותיים ורק ביחס להיבטים שבהם חלו שינויים מהותיים. • 	מהותיות	כן		

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<ul style="list-style-type: none"> • שווי הוגן בסיכון (VAR) – אין צורך לכלול ניתוח לפי מודל שווי הוגן בסיכון (VAR) אם הערך למועד המדידה וההפסד המרבי אינם מהותיים לחברה. • מדיניות/ תכנית ניהול סיכונים – יש לתאר את המדיניות/ תכנית ניהול הסיכונים של התאגיד רק אם היא קונקרטית. כמו כן, אין צורך להסביר בביאורים לדוחות הכספיים את משמעות המושגים סיכון אשראי, סיכון נזילות וסיכון שוק. • חשיפה מירבית לסיכון אשראי – במקרים רבים החשיפה לסיכון האשראי של החברה נגזרת ישירות מהערכים בספרים של נכסיה הפיננסיים ובמקרה זה אין צורך לחזור בביאור על ערכים אלו. • בביאורים המתייחסים לנכסים ולהתחייבויות פיננסיים ספציפיים אין צורך לפלח את בסיסי ההצמדה של הנכסים או ההתחייבויות אליהם מתייחס הביאור אם מידע זה כלול בטבלת בסיסי ההצמדה שבביאורים. כמו כן אין צורך לפלח את יתרות ההתחייבויות השונות לפי זמני פירעון אם מידע זה כלול בביאור טבלאי מרכז המתייחס לסיכון הנזילות הנובע מהתחייבויות פיננסיות והמתאר את מועדי הפירעון החזויים.
		לא	מובנות	מומלץ לכלול את תיאור סיכונים התפעוליים יחד עם היבט הפעילות הרלוונטי שאליו נוגע הסיכון ולהפנות מפרק הסיכונים לתיאור זה.
דוח הדירקטוריון				
תיאור מצבה של החברה ותוצאותיה	תקנות 10(א), 10(ב)1 ו-10(ב)2 לתקנות הדוחות	לא	מהותיות וכפילות	<ul style="list-style-type: none"> • מטרת דוח הדירקטוריון היא מתן התייחסות והסברי הדירקטוריון לעובדות שתוארו כבר ביתר חלקי הדוח ולא לחזור עליהן. יש לחזור על עובדות ככל שהן רלבנטיות לצורך ההסבר. לדוגמא, אין מקום לציין כל שינוי ביתרה מאזנית או לתאר באופן מפורט אירועים שכבר תוארו בפרק תיאור עסקי התאגיד. • בהסברי הדירקטוריון לשינויים במצב הכספי ובתוצאות הפעילות אין צורך להתייחס לכל סעיף מאזני או תוצאתי אלא רק לאלו המהותיים ואשר לגביהם יכולים הסברי הדירקטוריון לתת ערך מוסף למשקיע. • במקום בו שינוי ביתרה מאזנית או בסעיף בדוח על הרווח הכולל נובע משינויים בסעיפים אחרים שהוסברו והקשר ברור, אין צורך לחזור ולהסביר את השינויים. לדוגמא, אם ברורים הגורמים לשינויים במכירות ובעלות המכר, אין צורך להסביר את השינוי ברווח הגולמי. • אין צורך לחזור בתחילת דוח הדירקטוריון ולתאר את תחומי הפעילות של התאגיד. • במקרים רבים, אם החברה מנתחת את תוצאות כל תחום פעילות, ניתוח נוסף של התוצאות הכוללות של התאגיד (הכולל את תוצאות תחומי הפעילות) אינו מוסף להבנת

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה								
				<p>עסקי התאגיד. במקרים אלו, על הניתוח של תוצאות התאגיד (לצד ניתוח תוצאות תחומי הפעילות) להתמקד רק בתוצאות "סולו".</p> <ul style="list-style-type: none"> בחלק מהמקרים (בעיקר כאשר תחומי הפעילות של החברה בעלי מאפיינים דומים ותוצאותיהם מושפעים מאותם גורמים), חלף ניתוח נפרד של תוצאות כל תחום פעילות של החברה, מתאים יותר לנתח את החברה בכללותה (או קבוצת תחומי פעילות יחד) ובאותם סעיפים בהם יש מקום להסברים ביחס לתחומי פעילות מסוימים להרחיב את ההתייחסות כך שתתייחס בנפרד לתחומי הפעילות. יש להימנע מתיאור כללי של מצב הכלכלה העולמי או מצב המשק הישראלי אלא ככל שלתיאור חשיבות להבנת ניתוח מצבו הפיננסי ותוצאותיו של התאגיד. יש להימנע מלצרף לדוח הדירקטוריון רשימה של האירועים שדווחו כדיווחים מידיים במהלך שנת הדוח. 								
			מובנות	<p>מוצע לכלול את ההסברים לשינויים במצב הכספי ובתוצאות החברה באופן טבלאי כשהשורות מתייחסות לנתונים המוסברים והעמודות הן הנושא המוסבר, התקופות הרלוונטיות וההסבר. לדוגמא:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>הסעיף</th> <th>2012</th> <th>2011</th> <th>ההסבר</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>עלות חומרים</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>לדוגמא, ראו דוחות חברת השקעות דיסקונט בע"מ לרבעון הראשון של שנת 2013.</p>	הסעיף	2012	2011	ההסבר	עלות חומרים			
הסעיף	2012	2011	ההסבר									
עלות חומרים												
הקשר בין תגמולים לביצועים	תקנה 10(ב)(4)	לא	מהותיות	<p>במסגרת הגילוי לפי תקנה זו אין צורך להתייחס לגמול הניתן לדירקטורים והוצאות הנלוות אליו שניתנים בהתאם לתקנות גמול דח"צים.</p>								
מדיניות תרומות	תקנה 10(ב)(6)	לא	מהותיות	<p>יש לפרט את מדיניות התאגיד בנושא מתן תרומות רק אם מדובר במדיניות מוגדרת וברורה ולא במקרה שבו לתאגיד רק מדיניות כללית ובלתי מסוימת. בנוסף, אין צורך לפרט בנפרד את התרומות השונות שהעניק התאגיד אלא להסתפק בציון סך היקפי התרומות בשנת הדיווח.</p>								
אומדנים חשבונאיים	סעיף 7 לתוספת הראשונה לתקנות הדוחות; IAS 1.125-133	לא	כפילות	<p>אם לחברה אומדנים חשבונאיים שחובה למסור גילוי בעניינם הן בדוח הדירקטוריון והן בביאורים לדוחות הכספיים, די בהתייחסות בדוחות הכספיים שתכלול גם את המידע הנדרש לפי תקנות הדוחות, ובהפניה מדוח הדירקטוריון לביאור הרלוונטי. כמו כן, בדוח רבעוני אין צורך להתייחס לסוגיית האומדנים החשבונאיים אם לא חל בה שינוי מהותי לעומת הדוח השנתי.</p>								
		כן	מובנות	<p>מומלץ לתאר את האומדנים החשבונאיים בצורה טבלאית. לדוגמא, בטבלה שעמודותיה הן האמדן, הנחות עיקריות, השלכות אפשריות והפניה לביאור הרלוונטי. לדוגמא ראו הדוחות לשנת 2012 של חברת בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ.</p>								
דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית	תקנה 10(ב)(9)(ג) ותקנה 26	לא	כפילות	<p>מומלץ לצרף את פריטי המידע הנדרשים בדוח הדירקטוריון ביחס לדירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית יחד עם המידע הניתן לגביהם בפרק הפרטים הנוספים, ולהסתפק בהפניה מדוח</p>								

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	הערה
ופיננסית	לתקנות הדוחות			הדירקטוריון בנושא זה.
דוחות כספיים				
כללי		כן	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> • על הביאורים להסתפק במתן מידע מהותי בלבד ולא לכלול בכל מקרה את כל פריטי הגילוי המופיעים בתקינה הבינלאומית או בדוחות לדוגמא המפורסמים על ידי משרדי רואי החשבון הגדולים כאילו היו רשימות תיוג. בהתאם לכך, אין צורך לכלול ביאורים המפלחים יתרות בלתי מהותיות בדוח על המצב הכספי (הערה זו רלוונטית במיוחד לביאורים בעניין רכוש קבוע, מלאי ונדל"ן להשקעה בחברות שאינן בעלות פעילות תעשייתית או נדל"נית וכן לביאורים בעניין הטבות לעובדים ותשלומים מבוססי מניות בחברות שהוצאות השכר שלהן אינן מהותיות). יודגש, כי גם מידע המתייחס לפריט מהותי בדוחות הכספיים או ביאור שאינו מתייחס לפריט בדוחות הכספיים צריך להיכלל בדוחות רק אם הוא מהותי. כך לדוגמא, רמת הפירוט בביאורים לדוחות ביחס לסעיף מהותי צריכה להיות בהתאם למהותיות הפרטים. • במקום בו יתרה מהותית בדוחות הכספיים לרכיביה מורכבת מרכיב אחד מהותי ורכיבים אחרים בלתי מהותיים ניתן להסתפק בציון יתרת הרכיב המהותי. לדוגמא, לחברה יתרה מהותית של נכסים בלתי מוחשיים אשר מורכבת מיתרה מהותית של מוניטין ומיתרות נוספות בלתי מהותיות של נכסים בלתי מוחשיים אחרים. חלף פילוח מספרי של היתרה לרכיביה, ניתן להסתפק בציון העובדה כי מתוך הנכסים בלתי מוחשיים סכום XXX הינו מוניטין. • גם במקום שבו יתרה בדוחות הכספיים הינה מהותית, ייתכן כי התנועה בין יתרת הפתיחה ליתרת הסגירה (roll over) אינה נובעת מרכיבים מהותיים. במקרים אלו יש ליתן גילוי למרכיבי היתרה בלבד ואין צורך להציג את הרכב התנועה. לדוגמא, לחברה יתרה מהותית של רכוש קבוע אך השינוי בה משנה לשנה אינו מהותי. במקרה כזה חברה עשויה לבחור לפלח את יתרת הרכוש הקבוע למרכיבים אך לא להציג את הרכב התנועה ביתרה זו משנה לשנה. כמו כן, גם במקום שבו התנועה מורכבת ממרכיבים רבים שרק אחד מהם מהותי די לפרט את אותו רכיב. לדוגמא, במקרה האמור לעיל, אם היה שינוי מהותי ביתרת הרכוש הקבוע הנובע מרכישה מהותית ומעוד תנועות אחרות בלתי מהותיות (כגון מכירה, הפרשי תרגום וכדומה), חלף פילוח מספרי של התנועה לרכיביה ניתן להסתפק בציון העובדה כי השינוי ביתרה נובע בעיקר מרכישת רכוש קבוע בסכום XXX. • אין צורך להגדיר בתחילת הביאורים מונחים בעלי משמעות

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
				<p>מקובלת (כגון תקני דיווח כספי בינלאומיים, מדד וכדומה).</p> <ul style="list-style-type: none"> • אין צורך לפרט בביאורים מדדי מחירים ושערי חליפין שהיו קיימים בתאריכים שונים. • אין צורך להתייחס בדוחות הכספיים לנושאים הנוגעים למסחר בניירות הערך של החברה בבורסה (כגון עמידה בכללי השימור). • במסגרת הגילוי בביאורים, ישנן חברות הכוללות אמירות המתייחסות ל"חברה מאוחדת" (לדוגמא: "חברה מאוחדת התחייבה כלפי בנק להימנע מחלוקת דיבידנד...") או "כנגד חברה מאוחדת הוגשה תביעה בסכום..."). בהנחה שגילויים אלו ניתנים ביחס לסכומים מהותיים, התייחסות ל"חברה מאוחדת" באופן סתמי מקשה במקרים מסוימים על ניתוח משמעות הגילוי בביאור בהשוואה למצב שבו מוזכרת בפירוש שם החברה המאוחדת. זאת בפרט כשמדובר בחברה כזאת אשר מכוח IFRS 12 נדרש לגביה גילוי של נתונים פיננסיים. במקרים בהם הפגיעה במובנות המידע עלולה להיות משמעותית, ראוי לציין את שם החברה מושא הגילוי.
גורמים לחוסר ודאות באומדן	IAS 1.125	כן	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> • במסגרת הגילוי לגורמים לחוסר ודאות יש לכלול רק התייחסות קונקרטית לאומדנים עצמם אין צורך לכלול אמירות כלליות (כגון ציון עצם העובדה שהנהלת החברה עושה שימוש בשיקול דעת).
ביאור מדיניות חשבונאית	IAS 1.117-124 ; 8.28 - 31	כן	מהותיות	<ul style="list-style-type: none"> • אין להתייחס למדיניות חשבונאית או לתקנים חשבונאיים שיישומם (או ביחס לתקנים חדשים - יישומם העתידי) אינו מהותי לדוחות הכספיים של התאגיד. בנוסף, על הביאור לשים דגש (בדרך חזותית או בדרך אחרת) על כל אלה: <ol style="list-style-type: none"> 1. בחירת התאגיד המדווח בין חלופות שהותרו בתקני חשבונאות או בחירה במדיניות חשבונאית בנושא שבו אין הוראה מפורשת בתקני חשבונאות. 2. אימוץ מוקדם של תקני חשבונאות חדשים או שינוי מדיניות חשבונאית. • חברה המיישמת לראשונה מדיניות חשבונאית או המשנה מדיניות חשבונאית אינה נדרשת לפרט סכומי תיאומים לתקופת הדוח ולתקופות קודמות אם אינם מהותיים. • במסגרת גילוי לתקנים חשבונאיים חדשים בתקופה שלפני יישומם, אם רק היבטים מסוימים של התקנים מהותיים לתאגיד יש למקד את הגילוי בהיבטים אלו. כמו כן מומלץ להציג גילוי זה במתכונת טבלאית בעלת העמודות הבאות: שם התקן; מועד כניסתו לתוקף; דרישות התקן הרלוונטיות לתאגיד; השפעה צפויה. • אין צורך להתייחס למדיניות חשבונאית קיימת או עתידית הנוגעת לגילוי בלבד ואינה משפיעה על תוצאות הפעולות והמצב הכספי.

נושא	מקורות הגילוי	רלוונטי לדוחות הכספיים	סוג הבעיה	ההערה
			מובנות	מומלץ להפנות מגוף הדוח הכספי לביאור המדיניות החשבונאית הרלוונטי. כמו כן, במקרים מסוימים הדוח הכספי יהיה שימושי יותר למשתמשים בדוחות אם התאגיד יוותר על ביאור מדיניות חשבונאית מרכזי וחלף זאת יתייחס למדיניות החשבונאית שנקטה במסגרת כל ביאור לדוחות הכספיים, תוך שימוש בגופן שונה או במסגרת ביחס למדיניות החשבונאית. ניתן גם לשלב חלק מהמידע בתוך הביאור הרלוונטי ואת היתר בביאור מדיניות חשבונאית נפרד, והכל באופן שדרך ההצגה תהיה הנוחה והקריאה ביותר.
מידע נפרד	תקנה 9ג לתקנות הדוחות	כן	מהותיות	תשומת הלב לכך שסגל הרשות פרסם בעבר תשובות לפניות מקדמיות מחדש מרץ 2010 הכוללות דוגמאות למקרים שבהם תוספת המידע שבדוח כספי נפרד הינה זניחה כך שדוח כספי נפרד אינו נדרש. ¹²
פרטים כלליים לגבי התאגיד		כן	כפילות	תשומת הלב לכך שהפרטים הכלליים הנדרשים לגבי החברה לפי הוראות IAS 1.38 (פרטי התאגיד, מהות פעילות הישות והפעילויות העיקריות שלה, שם החברה האם והחברה האם הסופית ומידע לגבי אורך החיים של התאגיד) הינם פרטים הנדרשים בחלקים אחרים של הדוח. הסעיף האמור קובע כי יש לתת גילוי בביאורים לדוחות הכספיים למידע זה רק אם לא ניתן לו גילוי במסגרת מידע המפורסם יחד עם הדוחות הכספיים. לאור האמור, ככל שמידע זה ניתן בחלקים אחרים של הדוח, אין לחזור עליו במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים.
התקשרויות	תקנה 20 לתקנות דוחות כספיים	כן	מהותיות	תשומת הלב כי במסגרת הגילוי לפי תקנה זו יש להתייחס רק להתקשרויות מיוחדות בשל היקפן, תקופת קיומן, חשיבותן או חריגותן מהמקובל. כמו כן, בנוגע למיוחדות הנובעת מתקופת ההסכם, תשומת הלב לכך כי הסכם לתקופה ארוכה אשר ניתן לבטלו בהודעה מראש סבירה ללא שיהיו לכך השלכות מהותיות על התאגיד אינו נחשב להסכם בעל תקופת קיום מיוחדת, שכן ניתן לסיימו בכל עת. כמו כן, הסכמים בתחומים אשר מקובל כי הסכמים בהם הינם לטווח ארוך (כגון הסכמים לתשלום תמלוגים) לא ייחשבו כהסכמים מיוחדים רק בשל תקופת קיומם.
מלאי		כן	מהותיות ומובנות	במסגרת תיאור פרויקטי הבניה של חברות נדלן יזמיות (בד"כ במסגרת הביאור לסעיף המלאי) ניתן הגילוי לעיתים בדרך של רשימה מפורטת וארוכה המתארת אירועים ועסקאות שונים בתחום זה. מתן גילוי באופן זה מקשה על הבנת היחס בין תיאור האירועים השונים ובין היתרות בסעיף המלאי ובין סעיפים אחרים רלוונטיים (כגון מכירות ועלות המכר). על הגילוי לשים דגש על קישוריות בין התיאור המילולי (ככל שהוא נדרש) ובין הנתונים הכספיים המרכיבים את היתרות הרלוונטיות (מומלץ בדרך טבלאית). כמו כן יש להימנע מכלול בתיאור המילולי מידע שאינו מהותי או שאינו רלוונטי.

<ul style="list-style-type: none"> • את מבחן המהותיות יש ליישם גם לגבי דרישות הגילוי לפי תקנות 48 – 50 לתקנות פרטי תשקיף בנוגע לחברות בת של המנפיק וחברות קשורות וכן לגבי הגילוי בעניין חברות מוחזקות כנדרש בהתאם להוראות IFRS 12. • על פי תקנה 22 לתקנות דוחות כספיים¹³, יש ליתן מידע כמפורט בתקנה לגבי כל חברה מוחזקת במישרין. מידע זה נדרש רק ביחס לחברות מוחזקות מהותיות. כמו כן, במקרים מסוימים, התייחסות לחברות מוחזקות במישרין אינה מספקת מידע רלוונטי. מצב זה נמוץ למשל בחברות החזקה כאשר החברות המהותיות שלהן המתוארות ביתר הדוח מוחזקות מתחת לחברות מטה בבעלות מלאה אשר חסרות מהות עסקית. במקרה כזה, התייחסות בגילוי לחברות המטה, חסרות המהות הכלכלית אינה "מתחברת" ליתר הדוח. במקרה זה נכון יותר כי התיאור יתייחס לחברות המהותיות בקבוצה חלף התייחסות דווקא לחברות המוחזקות במישרין. 	מהותיות	כן	תקנה 22 לתקנות דוחות כספיים תקנות 48 - 50 לתקנות פרטי תשקיף ו- IFRS 12	השקעות בכרות מוחזקות
לפי IFRS 12 על החברה לכלול גילוי המאפשר לנתח את יכולת העברת משאבים מחברות מוחזקות. מאחר שהמידע הרלוונטי לנושא זה הינו לעתים מפורז בחלקים שונים של הדוחות הכספיים ועל מנת להקל את ניתוח נושא זה, מומלץ לכלול גילוי טבלאי מרכז בנושא. לדוגמא ראו ביאור 3(יד) לדוחות הכספיים המצורפים לתשקיף חברת אי די בי פיתוח שפורסם ביום 29.5.14.	מובנות			
תאגיד אינו נדרש לתן גילוי נפרד לגבי צירוף עסקים לפי סעיף זה אם אינו מהותי לתאגיד.	מהותיות	כן	IFRS 3.B64	צירופי עסקים
את כל המידע הנדרש בנוגע לקבוצות המניות של התאגיד, הקצאות, דיבידנד וחלוקות וניירות ערך המימים נכון לתאר בצורה טבלאית.	מובנות	כן	IAS 1.79	הון התאגיד
<ul style="list-style-type: none"> • יש להימנע מחזרה בביאורים על מידע העולה מתוך הדוח על השינויים בהון. • במקום שבו הזכויות הנלוות למניות הינן הזכויות הסטנדרטיות הנלוות למניות בחברה ולא נקבעו הוראות מיוחדות בנושא זה בתקנון החברה, אין צורך להתייחס בביאורים לנושא זה. • אין צורך להסביר בביאורים את משמעות רכיבי הון החברה במקום שהכותרות לרכיבי ההון השונים ברורות. כך לדוגמא, אין צורך להסביר מהי קרן הון מהפרשי תרגום של פעילות חוץ או קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. כמו כן אין צורך לכלול מידע נפרד (כמותי ותיאורי) ביחס לקרנות הון שאינן בסכומים מהותיים ביחס לסך ההון. 	מהותיות		תקנות 26 לתקנות דוחות כספיים	
במקום שבו הערכים שעל פני גוף המאזן יחד עם ההסברים שבביאור מדיניות חשבונאית מאפשרים להסיק מהם בצורה פשוטה את הערכים בספרים של כל אחת מקבוצות המכשירים הפיננסיים לפי IFRS 7.8	מהותיות	כן	IFRS 7.8	קבוצות מכשירים פיננסיים

¹³ ביחס לתקנה זו, יוער כי קיימת הצעה לבטל את התקנה במקביל לכניסתו לתוקף של IFRS 12. ראה – http://www.isa.gov.il/Download/IsaFile_7397.pdf

ניתן לא לכלול בביאורים לדוחות הכספיים גילוי נפרד בהתאם לסעיף זה.				
אם הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות אשר נדרש גילוי לשווי ההוגן שלהם (ככלל), הכוונה לנכסים והתחייבויות פיננסיים אשר הערך בספרים אינו מהווה קירוב סביר לשווי ההוגן שלהם) אינם מהותיים, לא נדרשים הגילויים בנוגע לשווי ההוגן אף אם סך כל הנכסים או ההתחייבויות הפיננסיים הם מהותיים.	מהותיות	כן	IFRS 7.25-30	שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
<ul style="list-style-type: none"> מדרג שווי הוגן - במקום שבו הערכים שעל פני גוף המאזן יחד עם ההסברים שבביאור מדיניות חשבונאית ותיאור מאפייני הנכסים וההתחייבויות בביאורים אחרים מאפשרים להסיק בצורה פשוטה את הרמה של מדרג השווי ההוגן שבהן מסווגת מדידת הנכסים/ההתחייבויות, אין צורך לפרט בטבלה נפרדת את מדרג השווי ההוגן. לדוגמא: לחברה קיים במאזן סעיף נכסים פיננסיים. מתיאורם בביאורים ברור כי כולם בעלי מחיר מצוטט בשוק פעיל ומביאור מדיניות חשבונאית ברור כי הם נמדדים בשווי ההוגן. במקרה זה אין צורך לצרף טבלת מדרג שווי ההוגן לנכסים הפיננסיים. כמו כן במקומות מתאימים ניתן במקום הטבלה לכלול תיאור מילולי קצר – לדוגמא: "כל המכשירים הפיננסיים של החברה נכללים ברמה 1 למעט מניות לא סחירות בסכום של... הנכללים ברמה 2". אין צורך בתיאור מילולי של השפעת שינויים בנתונים שאינם ניתנים לצפייה על השווי ההוגן אם השפעות אלו ברורות. לדוגמא, בתיאור טכניקת הערכה של נדל"ן להשקעה על בסיס היוון תשלומי השכירות, אין צורך בתיאור מילולי של השפעות שינויים בתשלומי השכירות או בשיעור ההיוון על השווי ההוגן. כמו כן אין צורך לתאר טכניקות הערכה של נכסים בלתי מהותיים. 	מהותיות	כן	IFRS 13.91-99	גילוי בדבר מדידת שווי הוגן
במקום שבו הוצאות בגין תוכניות להפקדה מוגדרת אינן מהותיות ביחס לכלל הוצאות השכר אין צורך לפרט בנפרד את סכום הוצאה זו ודי לציין כי היא נכללת בהוצאות השכר.	מהותיות	כן	IAS 19.53-54	תכנית הפקדה מוגדרת
במקום שבו ההתאמות בין יתרת הפתיחה ויתרת הסגירה של רכיבי ההתחייבות/נכס נטו בגין הטבה מוגדרת אינן מהותיות די לפרט את מרכיבי היתרה.	מהותיות	כן	IAS 19.135-152	תכנית הטבה מוגדרת
חברה נדרשת להפנות לביאורים רלוונטיים לא רק מן הדוח על המצב הכספי ומן הדוח על הרווח הכולל אלא גם מדוח תזרים מזומנים ודוח על השינויים בהון ככל שהדבר רלוונטי. הפניות מסוג זה רלוונטיות במיוחד כשמדובר באירועים חד פעמיים כגון הכרה ברווח כתוצאה מאיבוד שליטה בחברת בת, הפסדים מירידת ערך וכדומה. כמו כן, אין להסתפק בהפניה לסעיף הכללי בביאור אלא יש להפנות לסעיף המדויק (לדוגמא – ביאור (A)(B) המסביר את היתרה או התנועה בדוחות.	מובנות	כן	IAS 1.113	הפניות לביאורים
פרטים נוספים				
בפרק פרטים נוספים יש להתייחס רק לתקנות לגביהן מוסרת החברה במסגרת זו מידע נוסף. אין לכלול התייחסות למידע הניתן כבר בחלקי הדוח הקודמים (לדוגמא – ישנן חברות הכותבות את המשפט המיותר:	מהותיות			כללי

<p>"תיאור עסקי התאגיד והתפתחות עסקיו כפי שחלו בשנה האחרונה, מצורף בפרק א' לדוח תקופתי זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו".</p>				
<p>במסגרת ההתייחסות לפי תקנות אלה לחברות בת וקשורות יש להתייחס רק לחברות מהותיות.</p>	מהותיות	לא	תקנות 11 עד 13 לתקנות הדוחות	חברות בת וחברות קשורות
<ul style="list-style-type: none"> במסגרת ההתייחסות להפסקות מסחר בבורסה אין צורך להתייחס להפסקות מסחר קצובות בגין פרסום דוחות כספיים או דוח מהותי אחר. אין צורך להתייחס במסגרת זו להפסקת מסחר בניירות ערך בגין כך שהם פקעו (כגון פדיון בגין פירעון אגרות חוב או פקיעת כתבי אופציה). כמו כן אין צורך לפרט במסגרת זו את ניירות הערך של החברה הרשומים למסחר. 	מהותיות	לא	תקנה 20	מסחר בבורסה
<p>ראו התייחסות לעיל בתיאור עסקי התאגיד בסעיף הון אנושי.</p> <ul style="list-style-type: none"> במסגרת הפירוט שבא לאחר הטבלה הנדרשת לפי פריט 1 לחלק ג לתוספת השישית לתקנות הדוחות אין צורך לחזור על מידע העולה בבירור מתוך הטבלה עצמה. לדוגמא, מאחר שבטבלה יש עמודה נפרדת לעניין השכר השנתי של נושא המשרה, אין צורך לחזור ולפרט בנפרד את השכר החודשי לפי חוזה ההעסקה של נושא המשרה. אם המידע המילולי הנלווה הנוגע לתנאי הכהונה וההעסקה זהה ביחס לכמה נושאי משרה מומלץ לציין ביחס לכל נושא משרה את המידע המילולי הספציפי לתנאי הכהונה וההעסקה שלו ובנפרד באופן מרוכז את התנאי הכהונה וההעסקה השווים לכמה נושאי משרה. 	כפילות	לא	תקנה 21 לתקנות הדוחות	תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה
<ul style="list-style-type: none"> תאגיד שיכלול בביאורים לדוחות הכספיים את כל המידע הנדרש לפי התקינה החשבונאית ותקנות דוחות כספיים ויצוין בנוסף ביחס לכל עסקה את מועד אישורה וזהות האורגן שאישר אותה, אינו נדרש למסור גילוי נוסף בנושא זה במסגרת הפרטים הנוספים ויכול להסתפק בהפניה למידע בדוחות הכספיים. במקרה זה על התאגיד להפריד בביאורים לדוחות הכספיים בין עסקאות לפי 270(4) לחוק החברות ועסקאות אחרות. ניתן לעשות שימוש בהפניה כאמור גם על מנת לעמוד בהוראות תקנה 54 לתקנות פרטי תשקיף לעניין תיאור עסקאות בעלי שליטה בתשקיף. 	כפילות	לא	תקנה 22 לתקנות הדוחות; IAS 24.18-24; תקנה 41 לתקנות דוחות כספיים	עסקאות עם בעלי שליטה
<ul style="list-style-type: none"> ככל שהמידע הנדרש לפי תקנות אלו אינו שונה מהותית מהמידע שבדוח המידי האחרון שפרסם התאגיד בנוגע להחזקות בעלי עניין בהתאם לתקנה 33 לתקנות הדוחות, ניתן להסתפק בהפניה לדוח מידי זה. במסגרת תיאור הסכמים בין בעלי עניין הנוגעים להחזקותיהם בניירות הערך של החברה יש לתאר את ההוראות המהותיות של ההסכם ואין צורך לפרט את הפרוצדורות השונות הנוגעות לאותם הוראות. לדוגמא, די לציין כי קיימת זכות סירוב ראשון בין בעלי המניות ואין 	מהותיות	לא	תקנה 24 לתקנות הדוחות ותקנה 28 לתקנות פרטי תשקיף	החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

צורך לפרט את הפרוצדורה ליישומה של זכות זאת. בדומה לכך, אם קיימת הסכמה לשיתוף פעולה באספות בעלי המניות אין צורך לפרט את כל הפרוצדורה הנוגעת לאופן קבלת ההחלטה המשותפת.				
<ul style="list-style-type: none"> במסגרת הגילוי בנושא זה בפרטים נוספים ניתן להסתפק בהפניה לגילוי בביאורים לדוחות הכספיים ולא נדרש גילוי נוסף. מומלץ לרכז את המידע הנדרש בתשקיף ביחס להון החברה יחד עם המידע בנושא שבדוחות הכספיים ולהסתפק בהפניה לדוחות הכספיים. 	כפילות	לא	תקנה 24א לתקנות הדוחות, תקנות 26 ו-27 לתקנות פרטי תשקיף; IAS 1.79.	הון החברה
מומלץ להציג את הגילוי בנוגע לדירקטורים של התאגיד בצורה טבלאית בה כותרות העמודות הן שמות הדירקטורים והשורות הן פרטי המידע הנדרש ביחס אליהם (או להפך). לדוגמא, ראו דוחות תקופתיים לשנת 2012 של חברת רפק תקשורת ותשתיות בע"מ.	מובנות	לא	תקנה 26 לתקנות הדוחות	הדירקטורים של התאגיד
מומלץ להציג את הגילוי בנוגע לנושאי משרה בכירה של התאגיד בצורה טבלאית בה העמודות הן שמות נושאי המשרה והשורות הן פרטי המידע הנדרש ביחס אליהם (או להפך). לדוגמא, ראו דוחות תקופתיים לשנת 2012 של חברת רפק תקשורת ותשתיות בע"מ.	מובנות	לא	תקנה 26א לתקנות הדוחות	נושאי משרה בכירה של התאגיד
לעתים קרובות המידע בענייני פטור, ביטוח ושיפוי מתואר גם במסגרת תיאור עסקאות עם בעל שליטה בשל העובדה שגם בעלי השליטה כלולים בהם. במקרים אלה ניתן להסתפק בהפניה לתיאור הרלוונטי במסגרת הגילוי בעניין עסקאות עם בעל שליטה.	כפילות	לא	תקנה 29א(4) לתקנות הדוחות	פטור, ביטוח והתחייבות לשיפוי
מומלץ להציג את המידע בנושא פטור, שיפוי וביטוח בדרך של הפניה לדוחות המידיים המתייחסים לנושא זה.	מהותיות	לא		
שונות				
ישנם תאגידי המתייחסים לביטוחים השונים שרכשה החברה. אם לחברה אין סיכונים מהותיים אותם ניתן לבטח, אין צורך להתייחס לנושא הביטוח. ככל שלחברה סיכונים מהותיים אותם ניתן לבטח, אזי על החברה, בהתאם לנסיבות העניין, לציין אם יש לה כיסוי ביטוחי מספק או לפרט את החוסר בביטוח והחשיפות שנוצרות לה בגין כך. מומלץ לרכז גילויים מסוג זה יחד עם המידע בנוגע לסיכון הרלוונטי.	מהותיות	לא		ביטוח
במקרה שבו התאגיד המדווח הוא חברת אם המחזיקה בקבוצת חברות, על התאגיד לבחון את סוגיית המהותיות בראיית המשקיעים בו ולא בראיית החברות המוחזקות. בהתאם לכך, על תאגיד מדווח המחזיק בתאגידי מדווחים להימנע מהעקת תיאור פעילויות החברות המוחזקות מתוך דוחותיהן אלא למסור גילוי בהתאם למידת מהותיות פעילויות אלו ביחס לכלל פעילותו.	מהותיות	לא		חברת החזקות
<ul style="list-style-type: none"> לדוח התקופתי יש לצרף תוכן עניינים מפורט הכולל הפניה למספרי עמודים ובכך לשפר את נוחות השימוש בדוח. מומלץ לצרף תוכן עניינים לביאורים לדוחות הכספיים. 	מובנות	לא	תקנה 8א(א) לתקנות הדוחות	תוכן עניינים
אין טעם לציין בתחילת הדוח התקופתי כי הדוח כולל מידע צופה פני עתיד. תאגיד המעוניין בהגנה על פי סעיף 32 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, ממילא נדרש לציין את היות המידע צופה פני עתיד בסמוך למידע (לצד פרטים נוספים המצוינים בסעיף ה"ל), ולפיכך אין	מהותיות	לא		מידע צופה פני עתיד

תועלת, לחברה או למשתמשים בכך שעובדת הכללת מידע צופה פני עתיד מתוארת באופן כללי בתחילת הדוח.				
מומלץ כי תוכן העניינים לדוח התקופתי ולדוחות הכספיים יהיה כזה המאפשר קישור אוטומטי (hyperlink) לסעיפים או לביאורים אליהם מפנה תוכן העניינים. כמו כן מומלץ כי הפניות בתוך אותו דוח (לדוגמא הפניות מתיאור עסקי התאגיד למידע נוסף הכלול בביאורים לדוחות הכספיים או הפניות מהדוחות לביאורים הרלוונטיים) יעשו שימוש בקישוריות מסוג זה.	מובנות	כן		קישוריות

יודגש כי הפנייה לדוגמאות מדיווחי תאגידיים מדווחים מפנה אך ורק לצורת מתן הגילוי ואין בה כדי להביע עמדה כלשהי ביחס לתוכן הגילוי.